
Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de

La Torre de Fontaubella

Priorat

MEMÒRIA

Febrer de 2006

INDEX

1. INTRODUCCIÓ	2
2. INFORMACIÓ	3
2.1. EMMARCAMENT TERRITORIAL	3
2.2. EL MEDI FÍSIC I EL PAISATGE.....	4
2.3. MARC HISTÒRIC I ASSENTAMENTS ACTUALS.....	8
2.4. DEMOGRAFIA.....	14
2.5. ACTIVITAT ECONÒMICA.....	16
2.6. INFRASTRUCTURES I EQUIPAMENTS ACTUALS.	19
2.6.1. INFRASTRUCTURES VIÀRIES I DEL TRANSPORT	19
2.6.2. SERVEIS TÈCNICS I AMBIENTALS	20
2.6.3. EQUIPAMENTS I DOTACIONS	21
3. ESTRUCTURA GENERAL DEL TERRITORI.....	23
3.1. OBJECTIUS DEL PLA I CRITERIS D'ACTUACIÓ.....	23
3.2. INFRASTRUCTURES I SERVEIS TÈCNICS	24
3.3. EL SISTEMA HIDROGRÀFIC	25
3.4. LES ZONES VERDES	26
3.5. ELS EQUIPAMENTS	26
3.6. PATRIMONI PAISATGÍSTIC, CULTURAL, ARQUITECTÒNIC I ARQUEOLÒGIC	28
4. CLASSIFICACIÓ DEL SÒL I SECTORS DE DESENVOLUPAMENT.....	32
4.1. SÒL URBÀ.....	32
4.2. SÒL NO URBANITZABLE.....	37
4.3. SÒL URBANITZABLE.....	42
5. QUADRES NUMÈRICS.....	43
5.1. RÈGIM DE SÒL	43
5.2. SUPERFÍCIES DE LES QUALIFICACIONS AL POUM.....	44
5.3. FIGURES DE PLANEJAMENT	46

ANNEXES	47
ANNEX 1. PROCÉS DE TRAMITACIÓ.....	48
ANNEX 2. INFORME AMBIENTAL.....	49
ANNEX 3. DICTAMEN GEOLÒGIC.....	57
ANNEX 4. XARXA DE CAMINS EN EL MEDI RURAL.....	58
ANNEX 5. EDIFICACIONS EN EL MEDI RURAL.....	59
ANNEX 6. CONSTRUCCIONS DE PEDRA SECA	60
ANNEX 7. INVENTARI DE FONTS NATURALS	61

1. INTRODUCCIÓ

► Justificació de la conveniència i oportunitat del POUM.

Aquest document es tramita en consideració a l'acord del Ple municipal de data 17 de gener de 2004, que va acordar la redacció del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. El present document recull l'informe als suggeriments presentats durant el període d'informació pública i adapta les seves determinacions a la llei 2/2002 d'urbanisme, de 14 de març, publicada al DOGC en data 21 de juny de 2002 i modificada per la Llei 10/2004, de 24 de desembre..

Aquest Pla es justifica degut a la necessitat d'estructuració del municipi d'acord amb les seves necessitats, les infraestructures generals, de comunicacions i la pròpia necessitat d'ordenar els creixements residencials sense malmetre els espais d'alt valor paisatgístic que voregen el nucli.

Els criteris que donen lloc a la present proposta són els següents:

- Regulació i ordenació dels teixits urbans de caràcter residencial consolidats històricament, amb propostes per a una millor estructuració i dotació de serveis.
- Constitució de noves àrees de creixement amb ús residencial, en la perifèria del nucli urbà, mitjançant la classificació de sòl urbanitzable que possibilitarà el seu ulterior desenvolupament urbanístic.

El desenvolupament urbanístic previst per aquest Pla, coherentment amb les previsions del planejament de rang superior, considera un horitzó de 300 habitants a l'any 2016. En base aquestes previsions i als seus requeriments s'han dimensionat els continguts d'aquest document normatiu.

□ Contingut documental.

El Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de La Torre de Fontaubella consta d'una Memòria Informativa i de la Ordenació, de la Normativa Urbanística, dels Annexes documentals i els plànols d'informació (sèrie I) i ordenació (Sèrie O).

2. INFORMACIÓ

2.1. EMMARCAMENT TERRITORIAL

► Localització geogràfica

El terme municipal de la Torre de Fontaubella, de 7,1 km² d'extensió, es troba a l'extrem sud-oriental de la comarca del Priorat, limitant amb Pradell de la Teixeta (N), Argentera (E) i Coldejou (S), aquests dos últims termes inclosos a la comarca del Baix Camp, a la qual es vincula històricament al formar part de la baronia d'Escornalbou. El poble de la Torre de Fontaubella és l'únic nucli de població del municipi. S'hi accedeix per la carretera local TV-3223, procedent de Pradell de la Teixeta i de la carretera N-240 de Reus a Falset, que continua vers Coldejou d'una banda (T-322) i vers Marçà de l'altra (T-3001).

MUNICIPI	LA TORRE DE FONTAUBELLA
COMARCA	PRIORAT
SUPERFÍCIE	7,2 km²
POBLACIÓ (2001)	133 persones
DENSITAT	18,70 hab/km²

□ El pla territorial de Catalunya

El Pla territorial general de Catalunya va ser aprovat per Llei de març de 1995. Té per objectius essencials potenciar el desenvolupament, equilibrar el territori i ordenar el creixement del país. També preveu els grans sistemes d'infraestructures.

El PTG defineix uns àmbits d'aplicació i de planificació dels Plans territorials parcials (PTP), que poden agrupar unitats comarcals però en cap cas dividir-les. Concretament, la comarca del Priorat queda adscrita a l'àmbit funcional territorial del Camp de Tarragona, i forma part també d'un sistema de reequilibri territorial de nivell 3, basat en els sistemes urbans de Falset, Mora d'Ebre i Gandesa.

Aquest sistema de proposta, situat a cavall entre els AFT del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre, i amb relació també amb el de Ponent, tindria la funció d'aconseguir un augment de les interrelacions entre aquestes comarques.

2.2. EL MEDI FÍSIC I EL PAISATGE

► Morfologia i geologia del territori

El territori és molt trencat per tal com forma part dels vessants septentrionals de la Mola de Colldejou i els meridionals de la serra de l'Argentera. Les aigües que en davallen van a parar a la capçalera de la riera de Marçà (barranc de les Castellanes, antic límit amb Pradell, i barranc de la Torre).

Geològicament el terme municipal de la Torre de Fontaubella se situa a l'extrem occidental de la serralada prelitoral, en el domini català, en l'encavalcament de Pradip-Llaberia i la Mola de Colldejou. El límit sud del municipi se situa sobre el vessant a nord de la mola de Colldejou a uns 650 m. d'altitud i, a l'est, el terme queda tancat per la serra de l'Argentera on s'assoleixen cotes superiors als 600 m. Cap al nord i l'oest del municipi les cotes descendeixen progressivament fins aproximadament els 360 m. d'altitud. Tanmateix cal destacar en aquesta zona els turons de la Font del Pi (476 m.), situat entre el barranc de la Torre i la riera de Fontaubella, i dels Avencs (488 m.), al nord oest del nucli urbà.

El poble de la Torre de Fontaubella (369 m d'altitud) és situat al N del terme, a ambdós costats del barranc de les Castellanes.

► Hidrografia

En el municipi de la Torre de Fontaubella se situa el naixement de la riera de Marçà, que hidrogràficament es troba a l'extrem oriental de la conca de l'Ebre. Aquesta junt amb el barranc de les Castellanes representen l'eix principal de la xarxa de drenatge del municipi. Cal destacar també els barrancs de la Torre i del Pas.

El nombre de fonts que es troben en el terme municipal és d'una quinzena, les més importants són: la font Vella, la de les Fontesaubelles, la font de l'Artigó, la font dels Clots, la font de la Sèquia, la font de la Coma, la de les Castellanes, la de l'Ignasi, la del Mas del Blanc i la Pudosa.

Els cursos hídrics i les fonts, amb la seva corresponent protecció, estan grafiats al plànol d'Ordenació del sòl no urbanitzable (O.).

► Climatologia

El clima del Priorat rep les influències climàtiques de la vall de l'Ebre, matisades per les altes muntanyes que l'envolten i també pels corrents que venen de migdia i llevant, de la Mediterrània..

El règim de temperatures és força benigne; la mínima mitjana anual oscil·la als 7°C i la màxima mitjana no arriba als 18°C (25°C a l'estiu). La mitjana anual sobrepassa dels 15°C i el perill de glaçades va des del mes d'octubre fins al mes de maig. El comportament de les temperatures al llarg de l'any és també significatiu i demostra un cert grau de continentalitat. Així, les diferències entre el gener i el juliol són superiors als 15°C, i arriben als 18°C en algun cas. La continentalitat es manifesta, a més, en el fet que les mitjanes dels mesos d'estiu no varien excessivament respecte a les de comarques o localitats de la façana costanera, mentre que les de l'hivern, en canvi, són molt inferiors.

El règim pluviomètric té una mitjana de 560mm anuals, amb màxims a la primavera i a la tardor.

Les nevades han minvat moltíssim en els últims anys i la mitjana no arriba als 3 dies de nevades l'any, tot i que hi ha hiverns que no neva.

L'aridesa no és un fenomen desconegut al Priorat. La manca d'aigua a l'estiu per efecte de la forta evaporació i les pluges escasses, especialment en els mesos de juliol i agost, provoca dèficits hídrics moderats, concentrats en aquesta època de l'any.

► Espais d'interès natural

El municipi de La Torre de Fontaubella, té part del seu terme inclòs dins el PEIN de la Serra de Llaberia. És un espai representatiu dels sistemes naturals de les serres pre-litorals del sistema Mediterrani, de transició entre les muntanyes de Prades i Cardó.

L'espai està format pel conjunt de les serres de la Picotxa, el Montalt, els cingles del Torto, la Serra d'en Joves i la de Llaberia. El límit envolta les serres a mig vessant, a excepció de la de Llaberia que hi queda tota ella inclosa; en totes les situacions el límit deixa fora les àrees més artificialitzades.

Presenta la particularitat d'acollir una notable diversitat de paisatges i en general una excel·lent representació dels propis de les muntanyes calcàries de la Catalunya meridional, amb algunes àrees característiques de la muntanya silícia, que superen lleugerament els 900 metres d'altitud amb potents cingleres que encerclen el sistema.

► Vegetació

El territori del Priorat pertany a dos dominis de vegetació: la terra baixa i la muntanya mitjana mediterrànies. Aquest fet implica l'existència d'una gran varietat de comunitats vegetals, tenint en compte, a més de les altituds tan contrastades, la varietat de sòls, l'orientació, el pendent, etc.

El Priorat pertany al domini de l'alzinar típic, però l'acció humana ha introduït modificacions substancials en la vegetació clímax. Actualment es troba en alguns punts de les muntanyes del SW, formant comunitats on l'alzina (*Quercus ilex*ssp. *ilex*) és l'espècie arbòria dominant i és acompanyada d'un sotabosc molt dens, on figuren el marfull (*Viburnum tinus*) i una gran abundància de lianes, que donen al conjunt un caràcter d'impenetrabilitat.

A la serra la Llena i a l'W de la comarca apareix l'alzinar continental o carrascar, ben adaptat a la manca d'aigua i a les fortes diferències de temperatura hivern-estiu. L'espècie dominant és la carrasca (*Quercus ilex*ssp. *rotundifolia*), acompanyada del pi blanc (*Pinus halepensis*) i un estrat arbustiu i herbaci esclarissat.

Com passa en la resta de les comarques catalanes, l'acció humana ha fet desaparèixer la vegetació clímax en nombrosos indrets i l'ha substituïda per espècies més aprofitables des d'un punt de vista econòmic. Els pins formen boscos que han desplaçat l'alzina i que en estat natural tendrien a desaparèixer en benefici de l'alzinar. Hi ha boscos de pi blanc a la meitat oriental i meridional del territori, tant en sòls calcaris com silicis, i de pi pinyoner (*Pinus pinnea*) en alguns indrets saulonencs de les muntanyes de llevant.

La comunitat arbustiva més abundant és la garriga, que ocupa l'espai de l'alzinar litoral o del carrascar que han estat degradats. Al garric (*Quercus coccifera*) s'associen altres espècies arbustives i lianoides i un estrat herbaci molt pobre. Les variants més freqüents al Priorat són el romaní (*Rosmarinus officinalis*) en llocs calcaris i les estepes (*Cistus salviifolius*, etc.) en el sector silici. Als terrenys de llicorella i sauló del sector Marçà-Falset i al NE de la comarca hi ha extensions importants de brolles, on conviuen l'estepa borrera (*Cistus salvifolius*), la negra (*Cistus albidus*), el bruc (*Erica*), etc. amb herbes, molses i líquens en un conjunt molt dens.

La destrucció de l'alzinar o de les bosquines o també l'abandó de terres agràries originen comunitats herbàcies esclarissades, dominades bàsicament per herbes de cicle anual que a l'estiu acusen molt la manca de pluges, i constituïdes sobretot per gramínies.

Per damunt dels 700 m, a les Muntanyes de Prades, a la serra de Llaberia, a Tivissa i a la serra de Montsant, tant en terrenys calcaris com silicis, hi ha àrees cobertes d'alzinar muntanyenc on les plantes termòfiles mediterrànies han estat substituïdes per altres de la regió eurosiberiana, de fulla perenne. L'alzina és acompanyada pel pi roig (*Pinus sylvestris*), altres espècies arbòries i un estrat herbaci dens. El pi roig, d'altra banda, forma pinedes que es localitzen als vessants de les Muntanyes de Prades i de la serra de Montsant i també per sobre dels 700 m.

En l'estat arbustiu d'aquestes comunitats hi ha el boix (*Buxus sempervirens*) entre altres espècies, i una gran densitat d'herbes i molses que recobreixen totalment el sòl.

Als terrenys calcaris de la part alta de les Muntanyes de Prades i de la serra de Montsant, per sobre dels 1000 m, hi ha rouredes formades per roure de fulla petita (*Quercus fagineasp. valentina*). Aquesta comunitat, de tendència continental, suporta bé la manca d'humitat de l'estiu. A més dels roures hi figuren varietats de pins, arbustos i herbes en un conjunt relativament dens.

Finalment, en els punts culminants, per sobre dels 900 m, apareixen brolles de diferents composicions, entre les quals cal anomenar l'eriçó (*Erinacea anthyllis*). A aquestes comunitats ja descrites s'han d'afegir les de ribera, les rupícoles, les arvenses, etc., que tenen extensions molt més limitades.

En conjunt, pot afirmar-se que el Priorat no destaca per la quantitat de biomassa de què disposa, però aquesta deficiència relativa és compensada per una riquesa florística molt notable.

► Fauna

El territori del terme municipal presenta un conjunt faunístic de notable interès, característic de la fauna de la muntanya mitjana catalana.

L'existència d'una gran diversificació d'hàbitats i les possibilitats d'explotació dels recursos determinen el poblament faunístic actual.

L'alzinar és l'ambient més pobre des d'un punt de vista ornític però amb una bona diversitat específica pels altres grups faunístics.

En rouredes i boscos mixtos caducifolis, la fauna ornítica és molt rica. Aquesta riquesa és màxima en les rouredes madures i constituïdes per arbres vells com algunes de les que es troben a Ruïlles o a prop de Can Mas. Aquests ambients forestals caducifolis presenten les diversitats de mamífers més baixes degut a la manca d'un sotabosc espès que els hi proporcioni refugi.

Els boscos de ribera, tot i la seva reduïda extensió, són importants des del punt de vista faunístic.

I per últim, afegir que el nombre d'espècies lligat estrictament a l'ambient dels camps de conreu també és força reduït.

► Riscos naturals

Al Priorat, els riscos naturals que poden causar unes majors pèrdues econòmiques són les avingudes dels rius per forts aiguats i els riscos geològics menors (erosió de vessants i esllavissaments).

L'erosió no és un fenomen estrany dins la comarca, degut a la manca de cobertura vegetal de determinats indrets.

► El paisatge

La comarca del Priorat forma un gran amfiteatre al nod-est de la fossa tectònica de Móra d'Ebre, oberta a l'extrem de ponent de la Serralada Prelitoral Catalana.

La Serralada es divideix enllà de les muntanyes de Prades i deixa al descobert les llicorelles paleozoiques que hi ha al subsòl. En un dels costats s'alcen uns enormes blocs calcaris i, a l'altre, els encara més potents de conglomerats (els primers voregen el miler de metres d'altitud i els segons l'ultrapassen) que, mantenen la seva vigoria a les dues bandes de la comarca, mentre que a la part central les llicorelles formen muntanyoles arrodonides per l'envelliment, que perden alçada a mesura que la comarca s'obre a la Ribera d'Ebre.

De les muntanyes del contorn, la més característica és el Montsant, formada per grans blocs de conglomerats oligocènics que culmina a 1.166 m. A la banda oposada, les moles de Colldejou (914 m) i Llaberia (912 m), amb les serres de Puigcerver (922 m) i de l'Argentera (799 m), separen la comarca de la del Baix Camp. Confinen també amb el Baix Camp i amb la Conca de Barberà les muntanyes de Prades (1.201 m), i la serra la Llena (1.023 m) fa de límit amb les Garrigues. El riu Montsant i el seu col·lector el riu de Siurana (amb el seu afluent el riu de Cortiella), que neixen a les muntanyes de Prades, s'uneixen després d'haver cenyit la base del redreçament del Montsant Després d'haver recollit el cabal de la riera dels Guiamets, el riu de Siurana desguassa a l'Ebre a Garcia.

2.3. MARC HISTÒRIC I ASSENTAMENTS ACTUALS

La prehistòria i l'edat mitjana

El Priorat tingué una intensa població prehistòrica que ha deixat un ric i nombrós rastre de jaciments de sílex. La majoria d'aquestes estacions-tallers de sílex es troben en abrics naturals; alguns són, però, en camp obert, fet que indica que hi hagué poblats de cabanes. Els jaciments sempre es troben en terrenys fèrtils i propicis a la caça i a la pesca. El material arqueològic es troba gairebé sempre dispers i a flor de terra. Per norma general pertanyen als diversos moments del paleolític, però habitualment es constata la seva continuïtat fins a l'edat del bronze

Originàriament, la població estava situada en un barranc conegut amb el nom de "Fontes Aubelles", on encara avui hi resten unes ruïnes conegudes com "Les casotes". Al lloc on avui hi ha el poble, existia La Torre de Rafolí, atribuïda al temps dels àrabs, però que podia tenir un origen més antic. Quan es trasllada el poblat antic prop d'aquesta torre es comença a parlar de La Torre de Fontaubella. L'origen del nom prové de la Torre i d'Albella, forma etimològica que significa "corrent subterrani", nom adient, perquè la geologia confirma l'existència d'un riu subterrani sota la localitat.

Resten en l'obscuritat històrica els avatars de la comarca entre la romanització i la repoblació franca, tot i que Morera la col·loca en l'itinerari de la ràtzia d'Almanzor del 985. Durant el domini sarraí el Priorat formà part del valiat de Siurana, i hi devia haver algun asceteri cristià tolerat. Cap el 1151 fou conquerit pels homes dirigits per Albert de Castellvell, Bertran de Castellet, Pons de Cervera i Ramon de Cervera. Cal situar l'ocupació definitiva i consolidada cap el 1153, a càrrec de Ramon Berenguer IV, el qual després, per a facilitar-ne el repoblament, procedí a fraccionar les terres entre els cavallers que havien col·laborat en la conquesta del gran terme, anomenat marca de Siurana. Al cap de poc, però, l'actual comarca restava en mans de quatre úniques senyories, sense cap mena d'interrelació: la baronia d'Entença, que després, amb l'afegit d'algun altre lloc reial, fou el comtat de Prades; la baronia de Cabassers, del bisbe de Tortosa, el Priorat de la cartoixa d'Escaladei, i la baronia d'Escornalbou, de l'arquebisbe de Tarragona. Això implicava un esdevenidor històric no sempre coincident i així, a la guerra civil del segle XV, mentre el comte de Prades i l'arquebisbe optaven pel partit del rei, el prior de la cartoixa es decantà per l'opció de la Generalitat.

► L'edat moderna

A l'inici de la guerra dels Segadors, en la qual la cartoixa es decantà de nou per la Generalitat, el dia 8 de juny de 1641 el prior convocà a Torroja, per a l'endemà, tots els pobles de la seva senyoria per a anar a dur vitualles als defensors del coll de Balaguer. El 1647, en el transcurs de la guerra, els pobles fortificaren els castells i les torres de la muntanya. El 1650 diversos pobles es revoltaren contra els francesos a causa dels abusos i escarns que en patien. Els mateixos pobles, l'any següent, el 1651, instigaren el governador castellà de Tarragona que dugués a terme una expedició contra Prades per a foragitar-ne els francesos, que utilitzaven aquest lloc com a cap de pont per a fer incursions. L'expedició es dugué a terme amb èxit el mes d'agost

A l'inici de la guerra dels Segadors, en la qual la cartoixa es decantà de nou per la Generalitat, el dia 8 de juny de 1641 el prior convocà a Torroja, per a l'endemà, tots els pobles de la seva senyoria per a anar a dur vitualles als defensors del coll de Balaguer. El 1647, en el transcurs de la guerra, els pobles fortificaren els castells i les torres de la muntanya. El 1650 diversos pobles es revoltaren contra els francesos a causa dels abusos i escarns que en patien. Els mateixos pobles, l'any següent, el 1651, instigaren el governador castellà de Tarragona que dugués a terme una expedició contra Prades per a foragitar-ne els francesos, que utilitzaven aquest lloc com a cap de pont per a fer incursions. L'expedició es dugué a terme amb èxit el mes d'agost.

► Els segles XIX i XX

Durant la guerra del Francès la comarca canvià tot sovint de mans, i a la majoria dels pobles es crearen forces de xoc locals. La revolta absolutista de 1821-22 tingué un fort ressò en tota la comarca, excepte a Porrera, on predominaven les opcions liberals. Les diverses partides absolutistes deambularen per tota la zona; la més important era la de Josep Miralles, conegut com el Serrador, actiu ja a la guerra del Francès. Les faccions del Priorat foren les darreres a donar-se. De nou hi hagué pronunciaments durant la revolta dels Malcontents. Aquesta vegada el màxim impulsor fou Joaquim Laguàrdia, que es pronuncià el setembre de 1827 a Cornudella, des d'on féu correries per tot el Priorat, i s'autotitulà cap de la divisió del Priorat i del Camp de Tarragona. La compenetració popular degué ser més ampla ja que d'altres prioratins detingueren llocs de comandament a la revolta, com Albert Olives, de Falset, que fou el segon cap de tota la zona a les ordres de Rafí Vidal.

La primera guerra Carlina incidí amb força al Priorat. De gairebé tots els pobles sortiren voluntaris que s'aplegaren a la host antiliberal, malgrat els illots isabelins, que gairebé es reduïen a Falset i Porrera. Bona part de les famílies liberals hagueren d'emigrar cap a altres localitats, sobretot a Reus. Segons fonts liberals l'entrada de Carnicer a la comarca el 1834 significà l'enrolament a les files carlines de 100 homes de Falset i de 24 del Lloar. De l'actual Priorat els pobles que eren fidels a Isabel II eren Falset, Cornudella, Poboleda, Porrera, Bellmunt, Torroja, Gratallops i la Vilella Alta. Els combats i els actes de venjança foren múltiples i cruels. A la guerra dels Matiners es formaren partides mixtes, ben nombroses, de carlins i republicans.

A mesura que avançava el segle XIX la unitat reaccionària de la comarca s'anà clivellant. Algunes persones de la comarca participaren en la revolta frustrada del 1866 contra Isabel II. Arran de la Revolució de Setembre la majoria de pobles seguiren les opcions progressistes, i en les votacions del sexenni revolucionari, tot i les denúncies de tupinades i coaccions governamentals, es constata l'existència d'una àmplia simpatia republicana. Al llarg de la Restauració Falset fou un feu segur del caciquisme, amb una tardana incorporació del catalanisme. Durant la Segona República, el comportament electoral del Priorat resultà essencialment progressista, afavorit sens dubte pel problema agrari, amb un clar predomini d'ERC i amb una incidència, superior a la mitjana catalana, de les opcions comunistes

► La Torre de Fontaubella

La primera referència al lloc es troba en la carta de població d'Escornalbou, del 1170, on s'esmenta *serram de Fonte Albella*. El poble formà part des del primer moment de la baronia d'Escornalbou vinculada primer als canonges agustins del monestir, del qual ben aviat l'arquebisbe de Tarragona esdevingué prior nat, i després depengué de manera directa de la mitra tarragonina. El 1497 tenia 4 focs, 6 el 1515, 8 el 1553 i 6 el 1564. Quan l'arquebisbe anul·là el capítol d'agustins d'Escornalbou i la mitra absorbí les rendes de tota la baronia, les de la Torre foren aplicades des del segle XVI al Seminari Conciliar de Tarragona. Com a lloc lligat a l'arquebisbe, participà de manera activa, almenys des del segle XVII, en les activitats de la Comuna del Camp, i com a membre d'aquesta comuna, el 1710, en una de les darreres reunions, es refermà en la fidelitat al rei arxiduc Carles III.

► Evolució comarcal del poblament

Les primeres restes del poblament humà al Priorat es poden datar com a corresponents al paleolític inferior (Falset, Marçà).

Si la població d'aquesta primera fase pot oferir alguns dubtes, en canvi és del tot segura l'existència de població durant el paleolític superior, amb l'important jaciment de Sant Gregori; aquella primera població pertanyia més aviat a una cultura típicament mediterrània que no pas, com es creia fa uns quants anys, a la capsiana d'origen africà.

Durant el neolític la població continuà deixant restes notòries com les de la cova del Filador de Margalef. A partir d'aquest moment es troben arreu de la comarca moltes estacions o tallers de sílex de superfície que subsistiren fins a l'edat del bronze i que en el seu conjunt, estudiat amb aprofundit detall per Salvador Vilaseca, presenten la densitat coneguda més alta d'aquest tipus de jaciments al Principat. De l'eneolític es coneixen diverses coves d'enterrament com les de Pradell i altres restes de les anomenades d'habitació a diversos indrets (Pradell, Siurana...) que es mantingueren en ús fins a l'edat del bronze i algunes fins a la del ferro, període al qual corresponen notables restes hallstàtiques com el camp d'urnes del Molar.

Tot plegat indicaria l'existència d'una gran quantitat de petits i persistents llocs de poblament esparsos per tota la zona, encara que sembla clar que no hi hagué cap localitat sobresortint per la seva magnitud.

El poblament ibèric, amb el notable nucli de la serra de l'Espasa, i el romà, han estat molt menys estudiats; tot i això cal creure que el darrer fou d'estructura exclusivament rural. Sembla que la població subsistí en tot moment a la zona, amb diferents graus de densitat, des de la caiguda de l'Imperi Romà fins a la repoblació franca.

Joan Coromines sosté que Capçanes, Marçà i Siurana són topònims d'origen romà; creu que el dels Guiamets té arrel germànica, Margalef fóra un nom àrab i tindrien origen mossàrab Cabassers, la Garranxa i la Teixeta, el segon en el terme de Porrera i el darrer en el de Pradell. La pervivència dels noms indicaria, òbviament, una continuïtat de la població.

Cal situar la conquesta franca cap al 1150. Tot seguit de l'ocupació del país es va iniciar la seva repoblació, que es féu majoritàriament amb gent de les contrades pirinenques. La pesta del segle XIV incidí damunt la comarca amb una especial virulència. A causa de ser tota la comarca de senyoria no es coneixen les dades locals del fogatjament de 1365-70; els pocs focs que hi consten eren del comtat de Prades. És per això que cal arribar al 1497 per a saber que el Priorat tenia un total de 741 focs, que ascendiren a 864 el 1515 i a 1 026 el 1553; aquell darrer any els focs es repartien en 990 de laics, 35 d'eclesiàstics i 1 de militar. Al segle XVII, el 1650, rebé de nou el flagell de la pesta. Cal creure que el Priorat, tot i l'anomenada i la bona acollida del seu vi, era conscient de no experimentar el mateix ritme de progrés que la part litoral del Principat a la fi del segle XVI; això explicaria la presència d'una certa entitat d'immigració prioratina a Reus, perfectament documentada els anys inicials del segle XVIII.

Al llarg del segle XVII el Priorat experimentà un creixement demogràfic. El 1708 consta amb 1.005 cases, amb 1.043 el 1717, 1.063 el 1719, 1.447 el 1769 i solament 1.392 el 1773; els habitants passaven de 4.273 el 1718 a 15.670 el 1787. Durant el segle XIX consta amb 15.194.h el 1830, que davallen, possiblement a conseqüència dels efectes de les guerres carlines, a 14.736 el 1842, i reprenen el creixement i assoleixen els 25.518.h el 1857. El 1887 la comarca va arribar a la seva màxima fita històrica de poblament amb 27.461.h, que suposaven una densitat de 53,57.h/km. A partir d'aquell moment l'arribada de la fil·loxera no tan sols significà l'aturada del creixement demogràfic, sinó la total davallada de la població. La crisi de la fil·loxera provocà l'emigració, sobretot dels joves, que marxaren cap a Reus, el Baix Llobregat, el Maresme i el Barcelonès. Entre el 1887 i el 1910 el Priorat va perdre el 10% de la població, tot i que en casos concrets, com és ara la Torre de Fontaubella o Poboleda, l'emigració va superar el 50%. A més es produí una forta davallada de l'índex de natalitat, que passà del 31,2% el 1880 al 16,5 el 1927, fet provocat conjuntament per l'emigració dels joves i la voluntat de tenir menys fills.

El 1900 la població s'havia reduït a 22.635.h. Hom ha assenyalat tres moments en el procés de despoblació del Priorat al llarg del segle, deixant de banda l'inicial provocat per la fil·loxera. El primer se situaria cap el 1920 i fóra conseqüència de la crisi generada per la Primera Guerra Mundial; el segon agafaria els darrers anys de la dècada dels trenta, motivat per la guerra d'Espanya; el tercer, cap a 1960-65, es deuria al procés, general a tot l'estat, d'ensorrada de l'agricultura tradicional. El retrocés demogràfic ha incidit sempre d'una manera especial en els pobles del Priorat històric. Si el 1900 tenia, com hem dit, 22.635 h, el 1920 eren 20.740, 15.624 el 1940, 12.103 el 1970 i 10.051 el 1991. La densitat de 23,39 h/km² del 1970 s'ha reduït a 20,2 el 1991. Cal tenir en compte que dels 23 municipis que la componen, 19 havien perdut població entre el 1975 i el 1981, període durant el qual la capital de la comarca només amplià la seva població en un 0,1%. Com és lògic, la falta de població jove significa un baix índex de natalitat i un elevat índex de mortalitat. La falta d'industrialització i de llocs de treball pot continuar afavorint aquesta davallada.

Població de la Torre de Fontaubella.-

Els primers reculls de població (*torredans*) pertanyen al segle XVIII, quan la seva església era una vicaria de la de Pradell i tenia 7 cases (1708); 2, amb un terme de sis quarts de tomb el 1716; 9, de separades, el 1719, quan es fa constar la baixa qualitat de les seves terres, 10 el 1763 i 15 el 1773. Els habitants passaren de 22 el 1716 a 36 el 1719 i a 212 el 1787. Durant la primera meitat del segle XIX la població es mantingué entorn els 220 h, que n'esdevingueren 294 el 1857, 394 vint anys després i 484 el 1887. Amb l'arribada de la fil·loxera la població inicià una caiguda irreparable; al final del segle hi havia 277 h, que minvaren fins a 203 el 1910, 156 durant la dècada de la guerra civil, 135 el 1950 i 117 el 1970. El 1975 la població fou per primera vegada inferior a 100 h, concretament 96.

La davallada demogràfica s'ha constituït en un fet durant els últims quinze anys. En el cens de 1981 es registraren 82 h, que passaren a 77 en el padró del 1986. El 1991 la població era de 79 h. Hem de pensar que el retrocés està motivat pel manteniment d'una economia tradicional i una clara evolució de la taxa d'envelliment. Actualment el grup d'edat amb un major pes en l'estructura és el d'adults, amb el 62,4%. La densitat de població del municipi és de 18,73 h/km².

► Monuments i llocs d'interès

2. Església Parroquial de la Nativitat de Santa Maria.
3. La Torre de Rafolí.
4. El Cafè o la Societat. (façana)
5. Ca la Coixa, antigament Ca l'Escoda. (façana)
6. L'Hogar. (façana)
7. Contrapès Molí d'oli.
8. El sindicat.
9. Les Casotes

► Edificacions en el medi rural

L'inventari d'edificacions existents en la data d'aprovació inicial del POUM en el medi rural del municipi de La Torre de Fontaubella atenent a l'ús i l'estat de l'edificació es relaciona en el següent llistat:

Nom de l'edificació	Número d'edificació (localització en plànols)	Ús edificació					Estat edificació							
		Deshabitada	Habitatge rural	Segona residència	Granja	Patrimoni (catalogada)	Altres usos *	Ruïnosa	Antiga	Restaurada	Nova	Subministrament		
											Elèctric	Abastament aigua	Sanejament	Sanejament
	1 Font del Pi – Corbera (1)			X						X				
	2 Font del Pi - Corbera (2)	X						X						
	3 Font del Pi - Domitila	X						X						
	4 Cal Xut	X						X						
	5 Mas d'En Masón	X						X						
	6 Caseta de la bassa del Vicent	X						X						
	7 Solans de Cal Ramón	X						X						
	8 Tros de Cal Ximet			X						X				
	9 Single Ca la Carícia (1)			X					X					
	10 Single Ca la Carícia (2)	X						X						
	11 Font de la Coma "Portal"		X							X				
	12 Font de la Coma "Caseta de Cal Po"			X						X				
	13 Xalet del Pigall		X							X				
	14 Aubaga de Cal Xanxo	X						X						
	15 Caseta del Peñas			X						X	X	X		
	16 Caseta de Cal Sord	X						X						
	17 Caseta de Cal Fraces			X						X		X		
	18 Fontaubella-Ca la Roseta	X						X						
	19 Massanes	X						X						
	20 Caseta de Joan Torrell		X					X						
	21 Caseta de Cal Mano			X					X					

* Altres usos (allotjament rural, casa de colònies, restaurant...)

2.4. DEMOGRAFIA

► Població

Les característiques morfològiques del Priorat tenen una influència decisiva en la distribució de la població: els municipis amb més concentració de població al nucli i amb un volum de població més alt són els que es troben al costat dels rius i de les vies de comunicació. El tipus de poblament actual s'explica pel despoblament continuat del Priorat i la concentració de la població a la capital de la comarca o fins i tot a poblacions de les comarques veïnes (Baix Camp, Ribera d'Ebre...).

La característica predominant de la demografia del Priorat al llarg del segle XX, ha estat la disminució reduïda de la població. En el darrer període 1975-2001, presenta una suau tendència a la baixa.

Índex de creixement. Població 1975 - 2001

Municipis	1975	1981	1986	1991	1996	2001
Bellmunt del Priorat	481	374	340	313	303	310
Bisbal de Falset, La	388	328	311	266	245	248
Cabacés	418	366	367	353	340	343
Capçanes	467	465	438	415	409	412
Cornudella de Montsant	1.023	980	951	859	881	859
Falset	2.644	2.647	2.603	2.592	2.504	2.471
Figuera, La	165	146	141	135	123	124
Gratallops	311	301	270	246	221	224
Guiamets, Els	295	309	305	294	302	304
Lloar, El	218	202	169	138	133	114
Marçà	619	637	610	574	611	616
Margalef de Montsant	209	167	165	148	132	133
Masroig, El	604	601	600	528	524	519
Molar, El	418	358	348	324	280	294
Morera de Montsant, La	164	180	188	187	184	148
Poboleda	389	395	385	367	336	347
Porrera	544	496	474	437	444	462
Pradell de la Teixeta	328	294	279	266	232	189
Torre de Fontaubella, La	96	82	77	79	83	133
Torroja del Priorat	192	179	139	132	129	142
Ulldemolins	614	583	557	523	494	495
Vilella Alta, La	178	147	140	136	133	132
Vilella Baixa, La	328	194	194	163	169	177
El Priorat	11.093	10.431	10.051	9.475	9.212	9.521

Font: Institut d'Estadística de Catalunya

La Torre de Fontaubella ha enregistrat, en termes percentuals, una pèrdua progressiva d'habitants igual que la resta dels municipis del Priorat. Destacant el repunt de la dada de població al 2001, que ha provocat un augment del 38% de la població comptabilitzada vint-i-cinc anys en darrera. En valors absoluts, ha guanyat prop de trenta set habitants, una xifra força important per un dels municipis petits, en termes de població, de la comarca.

Al Priorat el moviment natural de la població és negatiu, mor més gent que neix, i el moviment migratori, positiu. La Torre de Fontaubella, amb una població tan escassa, presenta uns moviments naturals i migratoris molt poc significatius en valors absoluts, però amb la mateixa tendència que a la resta de la comarca.

En quan a l'estructura de la població per grans grups d'edat, s'observa una tendència a l'envelliment. El grup entre 15 i 64 anys es manté, mentre augmenta el nombre de persones per damunt dels 65 anys en detriment dels més joves.

Estructura de la població per grans grups d'edat

	1981		1991		2001	
	habitants	%	habitants	%	Habitants	%
0-14 anys	15	18,3	3	3,8	10	7,5
15-64 anys	50	61,0	44	55,7	83	62,4
65 i més	17	20,7	32	40,5	40	30,1
Total	82		79		133	

L'envelliment de la població és un tret característic de la població comarcal. A La Torre de Fontaubella a l'any 1991, presentava un elevat envelliment amb el 40,5% de majors de 65 anys front un 3,8% de menors de 15. Durant la dècada posterior s'ha apreciat un significatiu rejueniment de la població fins arribar al 7,5% de menors de 15 anys i un 30,1% de majors de 65 anys.

► **Població activa**

Segons les dades a l'any 2001, Falset acull gairebé el 29% (1.182 persones) del total d'actius comarcals (4.110 persones). La Torre de Fontaubella, amb 67 actius, aporta tan sols el 1,6% del total comarcal.

	La Torre de Fontaubella	El Priorat
Població >16 anys	121	8.111
Població activa	67	4.110
Població ocupada	57	3.770
Taxa d'activitat	55,4 %	50,7 %
Taxa d'atur	4,9 %	3,5 %
Taxa d'ocupació	47,1 %	46,5 %

2.5. ACTIVITAT ECONÒMICA

El sector serveis és la principal activitat dels habitants del poble. La major part del terme, més del 80%, és erm, ocupat per bosc, garriga i pastures. En la resta del terme es conrea l'avellaner, seguit de la vinya, i també hi ha ametllers i oliveres. L'antiga Cooperativa, que es va fundar l'any 1945 com a Sindicat Agrícola, amb la crisi de l'agricultura va tancar. Del sector serveis, només existeix una petita botiga i una cafeteria-restaurant.

En els darrers anys una bona part de la població activa s'ha traslladat a treballar a fora, tot i que les terres continuen conreant-se.

El sector econòmic més important a la comarca del Priorat és el sector serveis, seguit pel primari molt rellevant, sobretot en l'agricultura en la branca de viticultura i el terciari es concentra en pocs municipis i sobretot a Falset.

Població ocupada per sectors d'activitat

	La Torre de Fontaubella		El Priorat	
	1996	2001	1996	2001
	%	%	%	%
S. primari	2 9,5	5 8,8	783 25,8	829 22,0
Indústria	6 28,6	8 14,0	707 23,3	662 17,6
Construcció	6 28,6	12 21,1	364 12,0	522 13,8
Serveis	7 33,3	32 56,1	1.180 38,9	1.756 46,6
Total	21	57	3.034	3.769

Font: Institut d'Estadística de Catalunya

En el conjunt de la comarca, el nombre de treballadors agrícoles presenta un lleuger retrocés i si representaven quasi el 25,8% de la població ocupada a 1996 (783 persones), el 2001 baixa fins al 22% (829 persones). La Torre de Fontaubella presenta una situació força similar a la resta de la comarca.

Població ocupada per residència i lloc de treball

Dades 1996	La Torre de Fontaubella	El Priorat
Residents que treballen		
Total	57	3.769
A municipi/comarca	12	2.442
Fora municipi/comarca	45	1.327
No residents que treballen a	0	272
Total treballen a	12	2.714
Saldo: entrades menys sortides	-45	-1.055

Font: Institut d'Estadística de Catalunya

A La Torre de Fontaubella la proporció de residents ocupats que treballen fora del mateix municipi quasi arriba al 79% i els llocs de treball ocupats per no residents és nul.

► Agricultura

La població activa agrària ha disminuït progressivament a la comarca: de 1.104 actius al 1991 als 829 al 2001, dins un moderat creixement dels actius. Reducció que ha anat paral·lela al tancament de les explotacions. A La Torre de Fontaubella, també han perdut pes els actius agraris, malgrat el fort increment del total d'actius, i la reducció en el nombre d'explotacions ha estat substancial: des de les 39 enregistrades al cens del 1989 fins a les 25 explotacions del 1999.

Nombre d'explotacions

Any	La Torre de Fontaubella			El Priorat		
	Amb terres	sense	total	Amb terres	sense	total
1999	25	0	25	2.029	5	2.034
1989	37	0	37	2.839	8	2.847
1982	39	0	39	3.245	11	3.256

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya

La distribució de la superfície agrària mostra que al Priorat els terrenys forestals ocupen el 31,9% de les hectàrees mentre que la superfície agrària útil (SAU) representa el 49%, segons el cens de 1999. A La Torre de Fontaubella aquests percentatges són respectivament el 45,4% i 42,5%.

Distribució de la superfície agrària (hectàrees)

	La Torre de Fontaubella			El Priorat		
	1982	1989	1999	1982	1989	1999
SAU	73	73	88	13.545	12.515	14.514
Terres llaurades	73	73	88	13.491	12.288	10.550
Pastures permanents	0	0	0	54	227	3.964
Forestal	164	217	94	13.056	13.473	9.427
Altres	184	72	25	12.434	7.844	5.645
Total	472	362	207	39.035	33.832	29.586

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya

En el conjunt de la comarca, hi ha una disminució de les terres llaurades, perquè deixen de cultivar-se les terres marginals, i un augment de les terres per a pastures permanents. A La Torre de Fontaubella, per contra, es produeix un lleuger augment tant de la superfície agrària com de la SAU.

El principal cultiu al Priorat són els fruits secs i la vinya amb una extensió, segons el cens agrari de 1999, de prop de 3.734 i 2.912 hectàrees respectivament, que representen un 35,4% i un 27,6 % de les terres llaurades.

A La Torre de Fontaubella el 41% de les terres llaurades, 30 ha segons el cens de 1999, es dediquen al conreu de fruita seca; la vinya ha retrocedit significativament des de les 13 ha (17,8%) de 1982 fins a tan sols 2 ha (2,2%) de 1999.

Dimensió de les explotacions, segons la superfície total. La Torre de Fontaubella.

	1982		1989		1999	
	Explot.	ha	Explot.	Ha	Explot.	ha
< 5 ha	14	37	15	37	9	12
5-10 ha	7	46	8	44	7	45
10-20 ha	13	210	10	169	7	107
20-50 ha	4	98	4	114	2	44
>50 ha	1	81	0	0	0	0
Total	39	472	37	364	25	208

► Ramaderia

L'activitat ramadera de la Torre de Fontaubella segons les dades de 1999 és totalment nul·la, havent desaparegut l'única explotació de cabrum que hi havia amb 40 caps, l'any 1982.

► Indústria i construcció

Actualment l'ocupació en els sectors de la indústria i de la construcció representen el 16% i el 13,8% de la total de la comarca, amb un pes destacat de la indústria manufacturera.

Els ocupats de La Torre de Fontaubella a la indústria representen el 12% més un 21% a la construcció, encara que no s'ha d'oblidar que sempre estem parlant de valors absoluts molt petits.

En quant a les empreses de construcció, són de dimensions petites, escàs nivell tècnic i responen essencialment a la demanda d'habitatges, on els principals tenen un pes molt destacat respecte als secundaris.

► Comerç, turisme i serveis

En els darrers anys, el sector serveis ha estat el que més ha incrementat la seva activitat al Priorat. Han augmentat els serveis personals, i, sobretot, el turisme. Tot i així no tenen una àrea comercial d'influència dins la mateixa comarca, la majoria de municipis del Priorat pertanyen a l'àrea comercial de Reus, entre ells La Torre de Fontaubella. Els Guiamets és l'únic municipi de la comarca que pertany a l'àrea comercial de Móra d'Ebre.

En el municipi hi ha 1 establiment de comerç al detall de comestibles, situat a la planta baixa de l'edifici anomenat l'Hogar, un bar-restaurant i 3 locals destinats a equipaments culturals o esportius.

2.6. INFRASTRUCTURES I EQUIPAMENTS ACTUALS.

2.6.1. INFRASTRUCTURES VIÀRIES I DEL TRANSPORT

► Xarxa viària comarcal

Les comunicacions han representat un problema permanent en el desenvolupament de la comarca, tenint en compte la seva especial orografia.

Les vies de comunicació, en general, continuen essent estretes i deficientes en tota la comarca, accentuant els problemes existents. L'única via de comunicació d'importància de la comarca és la N-420, que va de Tarragona a Saragossa, passant per Reus, Falset i Móra d'Ebre, que travessa la comarca en sentit est-oest. La resta de vies són carreteres de la Diputació de Tarragona o de la Generalitat de Catalunya i són força precàries.

► Xarxa viària local

Al municipi de La Torre de Fontaubella s'hi accedeix per la carretera local TV-3223, procedent de Pradell de la Teixeta i de la carretera N-420 de Reus a Falset, que continua vers Colldejou d'una banda (T-322) i vers Marçà de l'altra banda (T-3001).

La xarxa rural de camins, en funcionament és primordialment turística i d'accés a explotacions del sector primari i secundàriament turística. Majoritàriament es troben amb tractaments d'estabilització granulomètrica.

Les actuacions en aquesta xarxa caldrà que responguin a objectius concrets sobre promoció turística i explotació dels recursos naturals.

► Transport públic

Al municipi de La Torre de Fontaubella no hi ha cap empresa que faci un servei públic regular de viatgers.

Hi ha una estació de ferrocarril de la línia Barcelona-Madrid. L'estació està situada entre el nucli urbà de La Torre de Fontaubella i el de Pradell de la Teixeta, però en el terme municipal de Pradell de la Teixeta, encara que el nom de l'estació és compartit per les dues poblacions. El transport ferroviari en línies generals, és força deficitari i es redueix a tres sortides diàries amb destí Barcelona, i 4 arribades diàries procedents de Barcelona i destí Móra d'Ebre. L'empresa que realitza el servei és RENFE.

► Mobilitat

La localització dels principals centres generadors de desplaçaments del municipi són:

- Capital i centre comarcal: Falset
- Partit judicial: Falset
- Recaptació de tributs: Falset

- Bisbat: Tarragona
- Mercat agrícola principal: Reus
- Àrea comercial: Reus
- Aeroport: Reus, Barcelona
- Ferrocarril RENFE: Reus-Tarragona-Barcelona

2.6.2. SERVEIS TÈCNICS I AMBIENTALS

La Torre de Fontaubella és un municipi petit, per tant, el seu pressupost municipal és reduït, la qual cosa pot influir a l'hora de projectar i planificar millores pel poble.

Per La Torre de Fontaubella són fonamentals les subvencions que es puguin obtenir d'altres organismes.

⊖ Abastament d'aigua

La Torre de Fontaubella disposa de xarxa de subministrament d'aigua en el nucli urbà amb les dotacions i instal·lacions necessàries per oferir un nivell de servei satisfactori.

⊖ Enllumenat públic

L'enllumenat públic cobreix tota la zona urbana del nucli de La Torre de Fontaubella.

⊖ Telecomunicacions

El servei telefònic es considera satisfactori.

⊖ Infraestructures energètiques

Dels habitatges ocupats, en el nucli tots disposen de llum. La companyia subministradora és: FECSA-ENDESA.

Quant al subministrament de butà, La Torre de Fontaubella depèn de l'estació subministradora de Falset de l'empresa REPSOL-BUTANO. Se'n realitza el repartiment un cop a la setmana. Actualment s'està tramitant la ubicació en la part alta del poble d'uns dipòsits de gas propà d'ús domèstic.

► Infraestructures ambientals

⊖ Gestió de residus sòlids

Al nucli urbà de La Torre de Fontaubella la recollida de deixalles es porta a terme tres cops per setmana.

El Consell Comarcal s'encarrega de la recollida selectiva de vidre i paper.

⊖ Sanejament

Es disposa de xarxa de clavegueram en el nucli urbà, però el sistema de tractament resulta incomplet.

⊖ Extinció i prevenció d'incendis

El municipi depèn del Parc de Bombers de Falset, dins la Regió d'emergències de Tarragona. Hi ha vigilància finançada pel Consell Comarcal, amb la creació d'una A.D.F, la N° 91 fundada l'any 1987. El risc d'incendi té com a factor primordial el perill dels incendis forestals, La Torre de Fontaubella té un grau de risc d'incendi alt i en els últims 25 anys ha patit 7 incendis que han cremat un total de 290 Ha aproximadament.

2.6.3. EQUIPAMENTS I DOTACIONS

⊖ Equipaments docents

A La Torre de Fontaubella no hi ha cap mena d'equipament docent.

⊖ Equipaments sanitaris

L'assistència sanitària del municipi es basa, en una visita setmanal del professional sanitari des del CAP de Falset i de l'assistència a aquest i a l'Hospital de Reus i de Móra. La Torre de Fontaubella depèn de l'Àrea Bàsica de Salut de Falset, de la Regió sanitària de Tarragona. L'Hospital de Reus atén els casos que s'han d'hospitalitzar i cobreix el servei d'urgències, els casos greus s'han de portar a Tarragona o a Barcelona.

La Torre de Fontaubella disposa d'un consultori local que dona els serveis dimecres.

⊖ Equipaments assistencials

El municipi no disposa de casal d'avis.

⊖ Cementiri

Hi ha un cementiri a les afores del nucli urbà.

La seva dimensió i capacitat es suficient en l'actualitat per atendre les necessitats del municipi.

⊖ Administració local

La Torre de Fontaubella compta amb una secretaria habilitada. L'horari de les oficines municipals és de dilluns a divendres de 10h a 14h i dissabtes de 11h a 13h.

ø Equipaments culturals

La Torre de Fontaubella disposa d'una biblioteca pública, que actualment no està en servei.

ø Equipaments esportius

La Torre de Fontaubella disposa d'una pista poliesportiva i piscina municipal.

ø Dotacions turístiques

La Torre de Fontaubella disposa d'un establiment d'allotjament, que és el refugi de l'abadia.

La situació territorial , econòmica i social descrita en els apartats anteriors ha estat la base per al diagnosi i la confecció de la proposta d'ordenació urbanística del municipi, juntament amb els suggeriments que foren formulats en la fase d'avanç de planejament.

3. ESTRUCTURA GENERAL DEL TERRITORI

3.1. OBJECTIUS DEL PLA I CRITERIS D'ACTUACIÓ

La necessitat d'aquest Pla deriva, en general, de les determinacions de la legislació urbanística i, en particular, de la dinàmica pròpia del municipi que assoleix uns nivells de població i d'activitat que fan imprescindible l'establiment d'un marc adequat que reguli el seu desenvolupament urbanístic.

► **Objectiu del POUM.**

El Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) constitueix una modalitat integrant del sistema de planejament general. Les determinacions d'aquest Pla seran:

a) La delimitació de les diferents classes de sòl previstes a la legislació urbanística:

- Assignació d'usos detallats i les normes urbanístiques, definint també el traçat i les característiques de la xarxa viària (alineacions i rasants), així com els polígons d'actuació en sòl urbà.
- L'establiment de zones d'especial protecció i normes de defensa del patrimoni natural enfront la urbanització i edificació en sòl no urbanitzable.
- Aportació de sòl urbanitzable: en aquest sòl es determinarà les prioritats i les prescripcions per urbanitzar-los; s'especificarà la projecció, dimensions i característiques del desplegament previsible; es definirà la densitat màxima d'habitatges per hectàrea.

b) Aportació d'infraestructures i dotacions públiques:

Les aportacions d'infraestructures es concreten en els àmbits dels polígons d'actuació proposades i aporten una millora del conjunt de dotacions.

En consideració als estàndards de la legislació urbanística, la promoció de sòl urbanitzable aportarà al municipi en un futur una estructura viària i altres dotacions públiques, particularment pel que fa referència als següents aspectes:

- El conjunt residencial s'estructura en continuïtat amb el nucli urbà i recull la vialitat urbana preexistent fins al cementiri.
- Els espais lliures a aportar en base al possible nou creixement residencial es proposen d'emplaçar contigus a la riera i a la carretera a Marçà.

- Previsions mínimes per a centres i serveis públics per a fins d'interès general o comunitari.

D'acord amb les especificacions de la Llei 2/2002 de l'Urbanisme, pel qual s'aprova el Text refós de la legislació vigent a Catalunya en matèria urbanística, l'estructura general i orgànica del territori està integrada per: el sistema general viari o de comunicacions i les seves zones de protecció; el sistema hidrogràfic; el sistema de espais lliures i zones verdes; el sistema d'equipaments; i per les xarxes i instal·lacions de serveis tècnics. (Veure plànol 0.1)

3.2. INFRASTRUCTURES I SERVEIS TÈCNICS

El Pla jerarquitzava la xarxa de comunicacions del municipi segons es tracti de xarxa viària local, camins i proteccions. Es regula als articles corresponents de les Normes Urbanístiques.

► Xarxa viària local

Es dona una especial importància a estructurar la xarxa de camins tot completant-la, per millorar les connexions i donar un correcte accés a les granges i masies, facilitant la seva incorporació al turisme rural si és el cas.

► Infraestructures municipals

En l'apartat de serveis tècnics es descriuen breument les instal·lacions existents i les previstes:

*Abastament d'aigua potable

Es disposa d'un dipòsit d'aigua municipal d'abastament a tota la població.

La xarxa de distribució interna disposa de $\varnothing 125\text{mm}$ i en cap punt existeixen problemes de pressió per manca d'alçada.

Amb les dotacions existents, l'actual xarxa d'abastament en alta es considera satisfactòria.

En cas d'habitatges rurals aïllats existeix l'acord de captar l'aigua en cert punt, corrent a càrrecs dels propietaris el bombeig i estesa de xarxa fins als seus habitatges.

► **Infraestructures energètiques**

⊖ Subministrament elèctric

En el subministrament a La Torre de Fontaubella, s'aconsegueix racionalitzar la xarxa destinant un espai específic en un punt alt del municipi, per a serveis tècnics on es concentra la transformació a baixa tensió.

FECSA-ENDESA, és l'empresa que els subministra flux elèctric. Destacar que la xarxa és aèria, amb l'impacte negatiu que produeix l'estesa del cablejat aeri.

S'ha de tenir en compte la previsió del trasllat de l'actual centre transformador, a la parcel·la reservada per l'ajuntament i destinada a serveis tècnics, situada a un costat de la Carretera T-322 que va cap a Colldejou.

► **Infraestructures ambientals**

⊖ Gestió dels residus sòlids urbans

La recollida de residus sòlids es facilitarà amb la creació d'espais a la via pública especialment reservats pels contenidors.

⊖ Xarxa de sanejament

La xarxa actual de sanejament de La Torre de Fontaubella es considera incompleta degut a la precarietat dels tractaments de depuració d'aigües residuals en els diferents ramals que comporten abocaments directes a la llera pública en certs punts.

Es troba en previsió de ser executat un sistema de tractament mitjançant una depuradora biològica en les proximitats de la Riera de Fontaubella.

3.3. EL SISTEMA HIDROGRÀFIC

Formen part d'aquest sistema totes les rieres, torrents, barrancs, fonts, pous i la capa freàtica que trobem al subsòl del municipi, així com les seves proteccions, que es delimiten als plànols d'ordenació d'aquest Pla d'Ordenació Urbanística Municipal i en la pròpia Llei d'Aigües.

El POUM vol preservar les escorrenties naturals evitant la presència de qualsevol element artificial que pugui dificultar el pas de les aigües i els sistemes naturals de les rieres i com espais de connexió biològica que són.

Sobretot cal destacar la presència de la Riera de Fontaubella i del Barranc de les Castellanes, que passen pel mig de la població i representen l'eix principal de la xarxa de drenatge del municipi.

Aquesta protecció obriria un ventall de possibilitats per a aquest territori, dirigides a la millor gestió d'un recurs comú com és l'aigua.

3.4. LES ZONES VERDES

Es regulen al capítol II del Títol III de les Normes Urbanístiques del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal.

Considerades gairebé suficients les zones verdes actuals, a l'entorn de la zona esportiva, a la riba esquerra de la riera, en el seu tram inicial, al tram final del Carrer dels Horts i a la franja esquerra en el tram final de la Carretera que ve de Colldejou; les zones verdes que aportaran les noves àrees de creixement, acabaran de completar la xarxa d'espais lliures del municipi.

► Resum de superfícies d'espais lliures

D'acord amb l'art.58.1.f de la Llei 10/2004 que modifica la Llei 2/2002 d'urbanisme de 14 de Març :

Els Plans d'Ordenació Urbanística Municipal, defineixen el sistema general d'espais lliures públics, que ha de respondre, com a mínim, a la proporció de 5 m² per cada 25 m² de sostre admès pel planejament urbanístic per a ús residencial.

Amb el total de les superfícies municipals comptabilitzades i qualificades amb Clau Parcs i Jardins, es considera que es dóna compliment a l'articulat esmentat.

3.5. ELS EQUIPAMENTS

► Equipaments docents

No hi ha cap tipus d'equipament docent. Els habitants en edat d'escolarització es desplacen principalment a Falset per assistir tant a l'escola com a l'Institut.

Es preveu junt a la zona esportiva existent, la reserva d'un terreny destinat a equipaments, per la previsió de la possible ubicació en un futur d'un Centre d'ensenyament infantil i primari.

► Equipaments sanitaris

Disposa d'un consultori local, que dóna servei els dimecres de cada setmana.

► Equipaments assistencials

La gent gran del municipi, per esbargir-se, no té cap local on poder-se reunir. Seria bo plantejar-se la necessitat de crear un casal d'avis per obrir vies d'esbarjo i distracció a aquest grup d'edat.

► **Equipaments cementiri**

Es preveu junt l'actual cementiri situat als afores del nucli urbà, la delimitació d'una àrea per a la previsió de la possible ampliació d'aquest.

► **Equipaments culturals**

El municipi disposa d'un local destinat a biblioteca municipal, que en l'actualitat no està en servei. Seria bo plantejar-se la necessitat d'activar aquest servei, i potenciar-lo com a lloc de trobada dels usuaris de l'equipament i com a generador d'activitats juvenils en el municipi.

► **Equipaments esportius**

Aquest Pla preveu la incorporació en el sòl urbà d'una zona d'equipaments esportius, on actualment està ubicada la pista poliesportiva i la piscina municipal.

► **RESUM DELS EQUIPAMENTS PREVISTOS**

EQ1	Complex esportiu	2.101 m2
EQ2	Església	251 m2
EQ3	Sindicat	349 m2
EQ4	L'Hogar	245 m2
EQ5	Rentadors	123 m2
EQ6	Ajuntament	53 m2
EQ7	Cementiri.....	295 m2
EQ8	Ampliació cementiri	558 m2
EQ9	Previsió Sala Municipal	405 m2
EQ10	Antena TV.....	248 m2
TOTAL EQUIPAMENTS.....		4.628m2

**ZONA
ESPORTIVA**

3.6. PATRIMONI PAISATGÍSTIC, CULTURAL, ARQUITECTÒNIC I ARQUEOLÒGIC

A part dels edificis d'interès que apareixen als censos del Departament de Cultura i que en algun cas puntual mereixerien restauració, caldrà afrontar com a gran repte del nou planejament el tractament del conjunt d'indrets del terme municipal caracteritzats per elements de **patrimoni cultural, d'interès turístic o recreatiu**, que poden ésser utilitzats i potenciats com a punts preferents pel sector turístic.

Són zones d'un alt valor paisatgístic que podrien ser molt ben acceptades pels visitants un cop acondicionades amb un mínim d'infraestructures.

Com a indrets a destacar hi trobaríem:

Patrimoni Natural:

- Mola de Coldejou	- Font de Cal Ramón	- Font del Masón
- Font Vella	- Font de la Verònica	- Font del Pi
- Font del Joanet	- Font de Ca la Xima	- Font del Corbera
- Font de l'Hortigó	- Font de Cal Blanch	
- Font dels clots	- Font del Marquet	
- Font de la Sèquia	- Font de Cal Ximet	
- Font de la Coma	- Font de Cal Sort	
- Font de les Castellanes	- Horts de la Font	
- Font de Cal Mano	- Font del Carnicer	
- Font de Cal Portal	- Font del Leandro	

Patrimoni cultural i arquitectònic:

- 1. Nucli.
- 2. Església Parroquial de la Nativitat de Santa Maria (BCIL).
- 3. Torre de Rafolí. Catalogat en l'Inventari del Patrimoni arquitectònic de Catalunya, com a Bé Cultural d'Interès Nacional, de l'època medieval 800-1500, definit en la Llei 9/1993 de 30 de setembre del Patrimoni Cultural Català.
- 4. El Cafè o La Societat. (façana)
- 5. Ca la Coixa, antigament Ca l'Escoda. (façana)
- 6. L'Hogar. (façana)
- 7. Contrapès Molí d'oli.
- 8. El Sindicat.
- 9. Les Casotes.

PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

· ESSLÉSIA PARROQUIAL DE LA NATIVITAT DE SANTA MARIA a l'esquerra (2);
TORRE DE RAFOLÍ a la dreta (3).

· EL CAFÈ O LA SOCIETAT (4).

· CA LA COIXA (5).

· L'HOGAR (6).

· CONTRAPÈS MOLÍ D'OLI (7).

· EL SINDICAT (8).

4. CLASSIFICACIÓ DEL SÒL I SECTORS DE DESENVOLUPAMENT

D'acord amb les exigències de la Llei 2/2002 de l'Urbanisme i de la seva modificació la Llei 10/2004 i segons les directrius i previsions de l'Avanç del Pla, al municipi de La Torre de Fontaubella s'estableix i es delimita la classificació del sòl en:

Sòl urbà

Consolidat

No consolidat

Sòl no urbanitzable

Sòl urbanitzable delimitat

4.1. SÒL URBÀ

Els criteris emprats per a la delimitació del sòl urbà són els continguts en l'art.25 de la Llei 10/2004 que modifica la Llei 2/2002, de 14 de març, d'Urbanisme, recollint com a sòl urbà consolidat les àrees consolidades per l'edificació, o bé que compten amb tots els serveis urbanístics bàsics i aquelles a les quals només manca, per assolir la condició de solar, completar o acabar la urbanització.

La resta de sòl urbà s'ha considerat no consolidat.

El nivell de consolidació per a la urbanització i per l'edificació del sòl urbà, així com l'estructura de la propietat existent, determina que les cessions obligatòries i gratuïtes i els altres deures dels propietaris dels sòl urbà (consolidat i no consolidat), estiguin subjectes a les especialitats de gestió dels articles 42, 43 i 44 L.U.C.

► Actual problemàtica urbanística

Actualment l'estructura urbanística del terme municipal es compon d'un nucli consolidat molt compacte. La tipologia correspon a edificacions unifamiliars entre mitgeres, algunes d'aquestes amb un espai lliure a la part posterior de la parcel·la. També l'integren les edificacions disperses per tot el terme, en les quals la construcció al seu voltant, en algun cas, de granges de bestiar, han trencat el seu caràcter originari.

La tipologia de les edificacions correspon a les construccions tipus masia, fetes a base de maçoneria de pedra que queda vista o arrebossada i teulats de teula àrab que són els dos elements constructius que els donen caràcter.

Referent al seu estat actual, cal dir que és acceptable, moltes s'han rehabilitat i s'utilitzen com a segona residència. Naturalment les que no són habitades, que són poques, han quedat en estat de ruïna.

La Torre de Fontaubella, disposa d'un únic monument d'interès, que és la Torre de Rajolí, que és un bé catalogat en l'Inventari del Patrimoni arquitectònic de Catalunya, com a Bé Cultural d'Interès Nacional, de l'època medieval 800-1500, definit en la Llei 9/1993 de 30 de setembre del Patrimoni Cultural Català. Tanmateix, el seu **patrimoni arquitectònic** mereix especial atenció. Només potenciant els elements singulars es pot aconseguir potenciar el caràcter del nucli urbà i al seu entorn immediat.

► Oportunitats i propostes del pla

- 1.- Classificar les edificacions existents en el nucli de La Torre de Fontaubella com a sòl urbà, creant una zona de creixement residencial al sud d'aquest.
- 2.- Classificar el complex esportiu existent com a sòl urbà qualificat com a sistema d'equipaments.
- 3.- Classificar els sectors destinats a Zones Verdes com a sòl urbà qualificat com a sistema de Parcs i Jardins.
- 4.- Millorar la comunicació amb els nous sectors de creixement.

Cal que la nova malla urbana s'adeqüi a les noves necessitats evitant les illes massa petites i donant una amplada suficient a la nova vialitat.

També cal ajustar la regulació normativa dels nuclis del sòl urbà per preservar la diversitat volumètrica de l'estructura edificatòria característica de La Torre de Fontaubella establint acuradament la relació amb les eixides i regulant les condicions cromàtiques i estètiques del conjunt.

En la urbanització de la nova trama viària creada i especialment en la de caràcter complementari es tindrà especial cura en utilitzar materials respectuosos amb el medi i paviment permeable.

Generar operacions urbanes estructurants encaminades a la millora qualitativa del sòl residencial com són, el tractament de les vores de la carretera, la creació de nous equipaments públics, la millora de l'accessibilitat per a vianants i la creació de recorreguts de passeig, els aparcaments en zones estratègiques,...

Els espais lliures del municipi s'estructuren en tres grups, l'hidrològic o dels cursos d'aigua, el de protecció del sistema viari i de les infraestructures i, finalment les zones verdes específiques per al lleure i esbarjo quotidià dels habitants de La Torre de Fontaubella. Es regulen en els corresponents articles de les Normes Urbanístiques.

► **Polígons d'actuació**

Dins les **11,335** ha de sòl urbà es delimiten: Polígons d'actuació per reestructuració de sectors residencials.

∅ Polígons d'actuació per reestructuració de sectors residencials:

Són àmbits d'actuació destinats a la remodelació estructural de sectors urbans. Per al seu desenvolupament harmònic i paisatgístic coordinat amb els nuclis actuals, en general, serà necessària la reparcel·lació o compensació física i la millora de la urbanització.

El polígon d'Actuació PAU1, PLANA DE CAL FUSTER, situat a sud-oest del nucli urbà, a l'alçada del complex esportiu existent, té per objectiu completar l'eixample residencial amb tipologies d'habitatge unifamiliar en filera amb patis interiors que ajudin a mantenir la imatge tipològica. La superfície total del àmbit és de 2.841 m², on es preveuen les cessions de vials d'un 12,85%. Les condicions de gestió es duren a terme pel sistema de reparcel·lació, (modalitat compensació bàsica).

El polígon d'Actuació PAU2, PLANA DE CAL JAN, situat a sud-oest del PAU1 i a est del sistema de Parcs i Jardins annex a la zona d'equipaments, té per objectiu obtenir un vial al llarg de tota la banda d'aquest sistema de parcs i jardins, com a prolongació del carrer que actualment arriba a la zona d'equipaments i que girarà per obrir-se al carrer que va fins al cementiri; i també prolongar l'eixample residencial amb tipologies d'habitatge unifamiliar en filera. La superfície total de l'àmbit és de 2.280 m², i les cessions totals de vials suposen un 43,16% de la superfície total del àmbit. Les condicions de gestió es duren a terme pel sistema de reparcel·lació, (modalitat compensació bàsica).

El polígon d'Actuació PAU3, CORRAL NOU, situat a sud del nucli urbà, té per objectiu ordenar amb l'ús residencial, tipologia d'habitatge unifamiliar aïllat, i l'obtenció d'un espai destinat a equipament al costat de l'actual cementiri, com a previsió per la possible ampliació d'aquest i també l'obtenció del vial que condueix des del nucli rural fins aquest. La superfície total del àmbit és de 4.057 m², les cessions de vials són d'un 25,4% i les d'equipaments són d'un 13,75% de la superfície total de l'àmbit. Les condicions de gestió es duren a terme pel sistema de reparcel·lació, (modalitat compensació bàsica).

El polígon d'actuació PAU4, PLA DE CAL FANTXICO situat a nord del nucli urbà, es tracta d'un polígon discontinu que té per objectiu permetre la construcció d'un habitatge unifamiliar aïllat en la parcel·la de major superfície i més pròxima a la carretera que va a Pradell de la Teixeta i obtenir per cessió destinada a sistema local d'equipaments, la parcel·la on actualment està ubicada l'antena de TV de la població. La superfície total de l'àmbit és de 1.851 m² i les cessions per a equipaments són d'un 13,4% de la superfície total de l'àmbit.

PAU 1:

**PLANA DE
CAL FUSTER**

PAU 2:

**PLANA DE
CAL JAN**

PAU 3:

CORRAL NOU

► **Actuacions aïllades**

No es preveu cap actuació aïllada.

► **Plans de Millora Urbana:**

En aquells sectors que requereixin un estudi detallat, i l'elaboració de la normativa específica que respongui a la problemàtica dins del marc del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, caldrà redactar un PMU.

El PMU 1, ERA DE LA MIGUELA està situada al sud-est del nucli urbà, entre aquest i el Barrancó. L'objectiu d'aquest Pla de Millora Urbana consisteix en crear una àrea de desenvolupament residencial amb Clau Ciutat Jardí.

El desenvolupament d'aquest PMU queda afectat per la franja de 25 metres de domini públic de la carretera T-322. El règim de sòl és d'urbà no consolidat.

La superfície total de l'àmbit és de 2.217 m² i les cessions de vials són d'un 30,5% d'acord amb els percentatges del quadre de superfícies que figuren a les normes urbanístiques.

L'ús preponderant serà residencial i s'ordenarà amb els paràmetres de la zona clau CJ. El PMU definirà la distància de les edificacions a la carretera.

PMU 1:

**ERA DE LA
MIGUELA**

4.2. SÒL NO URBANITZABLE

Mereix especial atenció el tractament del sòl no urbanitzable atès que es pretén la seva conservació pel seu alt valor forestal, agrícola i paisatgístic; per tal d'assolir l'equilibri entre l'ecosistema i els seus usos predominants.

La primera mesura a adoptar per protegir els terrenys de valor agrícola i forestal és controlar els **usos periurbans** i compactar els creixements urbans.

La prevenció i defensa dels danys que poden provocar els **riscos naturals** també s'han de tenir en compte. En el cas de La Torre de Fontaubella ens referim a la millora de la viabilitat dels camins per evitar els processos erosius; la prevenció dels danys ocasionats per les avingudes dels torrents i rieres; la regeneració dels espais degradats i la conservació de la capacitat productiva dels sòls, garantint-ne la seva protecció.

Actualment La Torre de Fontaubella, no disposa de serveis adients a oferir als visitants dels espais protegits contigus al municipi; seria compatible amb la conservació del medi la reconversió d'algunes masies disperses al terme municipal en cases de **turisme rural** amb ofertes complementàries d'oci.

En aquest aspecte caldria dur a terme una recuperació dels camins locals, això no implica l'obligatorietat de dotar-los d'una secció important ni d'asfaltar-los, sinó de mantenir cura d'ells amb petits eixamplaments i un adient engravat.

La Torre de Fontaubella té una estructura de **camins** que queda tallada pels torrents i la carretera. La proximitat als espais naturals del PEIN de la Serra de Llaberia no s'ha aprofitat fins ara per a la millora del medi rural.

És necessari estructurar la xarxa de camins per donar un correcte accés a les masies facilitant la seva incorporació al turisme rural si n'és el cas.

La necessitat de restaurar i refer la xarxa de camins històrica millorant l'accessibilitat al medi rural i possibilitant la seva utilització, també com a recorregut paisatgístic. Es reflexen gràficament en l'annex 4 d'aquesta memòria. Entre aquests cal destacar:

- Camí de Massanes.
- Camí del Pou.
- Camí de Fontaubella.
- Camí de les Castellanes.
- Camí dels Horts.
- Camins del Collet Rodó.
- Camí dels Clots.

Aquesta xarxa de camins juntament amb el recorregut paisatgístic a l'entorn del nucli genera una xarxa de vianants que conflueix en la zona de l'àrea de lleure situada al costat del complex esportiu.

Per la preservació del medi natural s'ha dut a terme la ordenació i regulació del sòl no urbanitzable, en dos nivells diferents, per una banda mitjançant la categorització d'unes zones en funció del seu ús o valor a protegir i també en funció del nivell de pendent natural del terreny; i per l'altra banda, amb uns àmbits de protecció derivats del seu interès natural, cultural, paisatgístic o de protecció de sistemes. Aquestes zones i àmbits de protecció són les enumerades a continuació i en el seu article corresponent de la Normativa Urbanística es regulen els seus usos o legislació corresponent en cada cas:

→ El sòl urbanitzable queda qualificat amb les zones:

- Sòls amb pendents molt elevades.....clau SERRA
- Sòls conreats amb pendents elevades.....clau BANCALS
- Sòls no conreats amb pendents elevades.....clau COSTA
- Sòls no conreats amb baixes pendents.....clau COMES
- Sòls conreats amb baixes pendents.....clau PLANES

→ Els àmbits de protecció són:

- Pla d'Espais d'interès natural.....clau PEIN
- Prot. de sistemes (viari, ferroviari i hidrogràfic).....clau PS
- Protecció paisatgística.....clau PP
- Protecció de riberals i fondalades.....clau PRF

► **Sòls amb pendents molt elevades (clau SERRA)**

Són zones amb un bon estat de conservació, encara que en alguns casos es recomana la reforestació, neteja o repoblació, segons el cas. S'hi inclouen els boscos protectors de l'erosió, madurs i amb una estructura i composició poc modificada per l'activitat humana.

Són terrenys amb pendents superiors al 50%

Els aprofitaments forestals s'adequaran a les condicions del bosc en qüestió, evitant així grans pèrdues de boscos amb l'obertura de grans clarianes i l'obertura de camins, d'acord amb la Llei 6/88, forestal de Catalunya. Convé aplicar tractaments de regeneració per tal que els boscos assoleixin la seva maduresa.

► **Sòls conreats amb pendents elevades (clau BANCALS)**

Són zones amb una estructura i composició modificada per l'activitat humana mitjançant la construcció de marges i bancals. En general tenen pendents compreses entre el 20 i el 50%.

Són sòls aptes per al conreu de secà, però que no tenen una especial producció agrícola i esdevenen inadequats per al desenvolupament urbà.

► **Sòls no conreats amb pendents elevades (clau COSTA)**

Són zones que històricament han mantingut les condicions topogràfiques naturals i que estan ocupades per masses boscoses o garrigues i matolls. En general tenen un pendent d'entre el 20 i el 50%.

Les àrees forestals compreses en aquestes zones són àrees boscoses que han de ser protegides com a reserva natural i àrees de bosc a conservar o repoblar, per la importància paisatgística primordial en la configuració física del territori.

Aquestes zones estan sotmeses a la legislació específica sobre defensa i conservació de masses forestals i regulades per la normativa d'aquest POUM.

► **Sòls no conreats amb baixes pendents (clau COMES)**

En general són sòls amb pendents inferiors al 20%, situats a cotes elevades i que han mantingut les condicions topogràfiques naturals i han estat ocupades per masses boscoses, garrigues o matolls.

Les àrees forestals compreses en aquestes zones són àrees boscoses que han de ser protegides com a reserva natural i àrees de bosc a conservar o repoblar, per la importància paisatgística primordial en la configuració física del territori.

Aquestes zones estan sotmeses a la legislació específica sobre defensa i conservació de masses forestals i regulades per la normativa d'aquest POUM.

► **Sòls conreats amb baixes pendents (clau PLANES).**

En general és el sòl no urbanitzable que té valor agrícola, estigui conreat o no, per les seves condicions topogràfiques, per la qualitat del sòl i per la seva situació en les planes de cota més baixa del terme municipal o que s'han de preservar del procés d'incorporació a àrees urbanes.

Aquests terrenys rebran un tractament prioritari en l'ordenament de les activitats agràries i foment per la millora de les explotacions i mereix una especial protecció.

► **Pla d'Espais d'interès natural (clau PEIN)**

El municipi de La Torre de Fontaubella està situat en un lloc privilegiat a la falda de la muntanya de La Mola de Colldejou,.

Dins el sòl no urbanitzable quedarà delimitat l'espai inclòs dins el PEIN de la Serra de Llaberia, amb una superfície de 149,97 ha.

En aquestes qualificacions, d'elevat interès, cal assegurar que el paisatge no sigui alterat mitjançant la promoció de la seva conservació i l'aprofitament o utilització racional dels seus recursos. Caldrà regular-ne també l'excés de freqüentació, l'obertura de noves vies i camins i l'accés motoritzat.

Caldrà tenir especial cura amb problemes generalitzats de risc d'incendi forestals, amb poblaments vulnerables i espècies fràgils.

Cal completar algunes insuficiències normatives i de gestió amb les determinacions particulars oportunes.

► **Protecció de sistemes (clau PS)**

Són aquells sòls afectats per una servitud derivada de la legislació sectorial de la infraestructura que protegeixen així com l'espai necessari per a donar coherència a l'ordenació. Regulats també en la normativa d'aquest POUM.

► **Protecció paisatgística (clau PP)**

Terrenys que pel seu relleu, situació relativa en el terme i especials característiques de vegetació, roca denudada, microclima, presència respecte altres punts del terme i en general d'alt valor paisatgístic, no ha estat inclosa a la delimitació del PEIN i cal que disposi d'un tractament de protecció i defensa diferents del terrenys de l'entorn.

Els àmbits catalogats amb aquesta clau, són d'una banda l'àrea delimitada al sud del municipi i que abasta des de la vall que recorre el Barranc de la Castellana fins tancar pel sud-oest del terme amb l'àmbit del PEIN de la Serra de Llaberia i per l'altra banda, el relleu topogràfic del paratge de los Avencs o també Collet rodó, situat a nord-oest del nucli urbà.

► **Protecció de riberals i fondalades (clau PRF)**

És necessari fixar una sèrie de mesures de protecció dirigides a conservar i preservar els torrents i les rieres que travessen el territori municipal, per tal que assoleixin la seva condició d'autèntics corredors biològics.

Per aquest motiu se'ls dóna una qualificació urbanística específica de protecció de riberals i fondalades, que permet el seu aprofitament i garanteix la conservació de la vegetació autòctona.

Les zones anteriorment definides poden contenir construccions qualificades i regulades amb la següent clau:

► **Edificacions en sòl no urbanitzable**

El Pla vol limitar les possibilitats d'edificació del sòl no urbanitzable i a la vegada protegir les edificacions existents, per aquest motiu la part informativa d'aquesta memòria "marc històric i assentaments actuals" inclou l'inventari d'edificacions en el medi rural, catalogant-les segons el seu ús (masies, xalets, granges, indústria, turisme rural, ...) i identificant-les en els plànols d'ordenació. El POUM estructura normativament les edificacions de l'inventari en tres grans grups tenint en compte les activitats que s'hi duen a terme i l'espai que les envolta: edificacions agropecuàries, habitatges i altres.

Cal regular les explotacions ramaderes, tant per que compleixin les distàncies de protecció respecte els nuclis com tota la normativa a la que estan sotmeses directament.

Es regularà l'habitatge en el sòl no urbanitzable tant per la protecció de les edificacions existents d'interès, com per l'aparició d'activitats poc compatibles amb el paisatge, per tal d'evitar la seva dispersió per tot el territori.

En els habitatges en sòl no urbanitzable (masies, xalets i habitatge rural), el Pla recomana l'adopció d'energies renovables com a font energètica per als consums propis de l'habitatge, especialment en tots aquells àmbits que no disposin d'electrificació rural. Els sistemes fotovoltaics representen una alternativa viable, tant tècnica com econòmicament, no tant sols en els casos en què l'electrificació convencional presenta problemes importants derivats dels costos econòmics de construcció o manteniment de les instal·lacions, sinó també a fi d'evitar l'impacte ecològic i/o paisatgístic de línies elèctriques. La bona relació energia generada amb baix cost de manteniment, la fan una solució idònia per a la gran majoria de casos amb consums energètics baixos.

El llistat de construccions de pedra seca, catalogades i relacionades amb l'indret on estan ubicades, és la següent:

Ubicació	Ref. cadastral	Altitud	Estat conservació
1-Single	Po 1 Pa 196	446 m	Bo
2-Fontaubelles	Po 1 Pa 139	503 m	Bo
3-Coll Roig	Po 3 Pa 29	510 m	Bo
4-Coll Roig	Po 2 Pa 17	520 m	Bo
5-Coll Roig	Po 2 Pa 17	508 m	Bo
6-Coll Roig	Po 2 Pa 17	498 m	Dolent, sense teulada, planta quadrada
7-Coll Roig	Po 2 Pa 15	487 m	Bo, marge exterior malmès
8-Coll Roig	Po 3 Pa 13	525 m	Bo, corral de bestiar
9-Pigall	Po 2 Pa 12	468 m	Bo
10-Pigall	Po 2 Pa 14	453 m	Bo
11-Pigall	Po 2 Pa 7	437 m	Bo
12-Pigall	Po 2 Pa 10	425 m	Bo, caseta natural sobre una gran llosa
13-Crusets	Po 1 Pa 156	434 m	Bo
14-Sola comuns	Po 1 Pa 50	345 m	Regular
15-Aubaga	Po 1 Pa 29	376 m	Regular
16-	Po 1 Pa 307	424 m	Bo

4.3. SÒL URBANITZABLE

D'acord amb els criteris exposats anteriorment relatius al creixement del municipi, es delimiten dos àmbits de sòl urbanitzable que han de garantir el possible desenvolupament futur del municipi una vegada esgotada la colmatació del sòl urbà. Les àrees més idònies per absorbir aquest possible creixement són les 2,20 ha situades a banda i banda de la Riera de Fontaubella a oest del nucli urbà. El SUD1 delimitat a nord per la Carretera TV-3001 de Marçà, a sud per la Riera de Fontaubella i a est per l'accés a la població des de la Carretera TV-3001 i que té una superfície de 6.192 m²; el SUD2 delimitat a nord per la Riera de Fontaubella, a sud per la zona d'equipaments i la zona verda contigua i a est pel nucli urbà, que té una superfície de 15.858 m².

El creixement vegetatiu del municipi i l'escassetat d'habitatges desocupats aconsella classificar aquest sòl urbanitzable com a DELIMITAT d'acord amb els criteris dels articles 30 i 33 de la llei d'urbanisme.

SUD 1

SUD 2

5. QUADRES NUMÈRICS

5.1. RÈGIM DE SÒL

TERME MUNICIPAL	Superfície (m ²)	%	%
zones SU	34.832,00	0,48	
sistemes SU	28.282,00	0,39	
Superfície total de sòl urbà SU	63.114,00		0,87
zones i sistemes UD	22.050,00	0,31	
Superfície total de sòl urbanitzable	22.050,00		0,31
zones NU	6.878.843,00	95,51	
sistemes NU	238.131,00	3,31	
Superfície total de sòl no urbanitzable NU	7.116.974,00		98,82
Superfície total del terme municipal	7.201.554,00	100,00	100,00

5.2. SUPERFÍCIES DE LES QUALIFICACIONS AL POUM.

► Zones i sistemes

	SÒL URBÀ	Clau	Superfície (m ²)	%
Zones En SU	Nucli antic	NA	14.901,00	23,61
	Ciutat Jardí 1	CJ1	3.889,00	6,16
	Ciutat Jardí 2	CJ2	2.531,00	4,01
	Ciutat Jardí 3	CJ3	2.469,00	3,91
	Bloc aïllat	BA	582,00	0,92
	Cases en filera	CF	3.772,00	5,98
	Industrial	I	6.688,00	10,60
	Superfície total de les zones		34.832,00	55,19
Sistemes en SU	Aparcament	AP	244,00	0,39
	Viari	V	14.314,00	22,68
	Hidrogràfic	SH	1.967,00	3,12
	Zones verdes - Parcs i Jardins	PJ	7.129,00	11,29
	Equipaments	EQ	4.628,00	7,33
	Superfície total dels sistemes en SU		28.282,00	44,81
	Superfície total de sòl urbà		63.114,00	100%

	SÒL URBANITZABLE	Superfície (m ²)	%
	Superfície total sòl urbanitzable delimitat	22.050,00	100%
	Superfície total sòl urbanitzable	22.050,00	100%

	SÒL NO URBANITZABLE	Clau	Superfície (m²)	%
Zones en NU	Serra	SERRA	2.468.428,00	34,69
	Bancals	BANCALS	2.272.184,00	31,92
	Costa	COSTA	701.840,00	9,86
	Comes	COMES	834.372,00	11,72
	Planes	PLANES	602.019,00	8,46
	Superfície zones de SNU		6.878.843,00	96,65
Sistemes en NU	Serveis Tècnics	ST	9.861,00	0,14
	Viari	V	22.842,00	0,32
	Sistema Hidrogràfic	SH	205.400,00	2,89
	Superfície sistemes de NU		238.103,00	3,35
Superfície total del sòl no urbanitzable			7.116.946,00	100%

5.3. FIGURES DE PLANEJAMENT

► Sectors en Sòl Urbà

Polígons d'actuació:

Nom	Sup. (Ha)	Règim sòl urbà	Edif. neta	Densitat hab/Ha	%Total Cessió
PAU1 Plana de Cal Fuster	0,28	No consolidat	0'70	42	12'85%
PAU2 Plana de Cal Jan	0,23	No consolidat	0,60	36	43,16%
PAU3 Corral Nou	0,41	No consolidat	existent	màx. 3	39,14%
PAU4 Pla de Cal Fantxico	0,18	No consolidat	0,15	màx. 1	13%
Superfície total dels PAU	1,10				

Plans de millora urbana:

Nom	Sup. (ha)	Règim sòl urbà	Edif. bruta	Densitat hab/Ha	%Total Cessió
PMU-1 Era de la Miguela	0,22	No consolidat	0,45	25	30%
Superfície total dels PMU	0,22				

ANNEXES

ANNEX 1. PROCÉS DE TRAMITACIÓ

El Pla d'Ordenació Urbanística Municipal és un instrument urbanístic i amb transcendència econòmica dins el municipi de La Torre de Fontaubella que comprometen els òrgans de govern i els ciutadans.

Aprovat l'avanç de planejament, els ciutadans podran presentar [suggeriments](#).

Superat aquest tràmit la corporació municipal, després de l'informe tècnic, haurà de resoldre [els suggeriments](#) i fer-ne les estimacions que cregui oportunes per tal d'incorporar-les en el text del Pla per a la seva aprovació inicial.

Una vegada aprovat inicialment, els ciutadans podran presentar al·legacions a l'expedient. Superat aquest tràmit, la corporació municipal, després de l'informe tècnic haurà de resoldre les al·legacions i fer-ne les estimacions que cregui oportunes.

Redactat el text refós, si no hi ha modificacions substancials, el projecte del POUM serà sotmès a l'aprovació provisional de la corporació municipal, i s'enviarà a la Comissió d'Urbanisme perquè, si s'escau, l'aprovi definitivament.

Superat aquest procés administratiu, comença pròpiament la gestió del Pla. En aquest moment és quan els particulars podran desenvolupar les actuacions urbanístiques previstes tant en el sòl urbà com no urbanitzable.

Si hi ha una dinàmica de creixement urbanístic, l'Ajuntament podrà plantejar-se opcions en l'execució de projectes municipals que beneficiïn el comú.

Tota la gestió i l'assoliment d'un programa de necessitats passa per l'aprovació d'aquest Pla i dels corresponents projectes que el desenvolupin.

ANNEX 2. INFORME AMBIENTAL

D'acord amb la Directiva Europea 2001/42/CE, aquest informe ambiental, aporta els continguts següents:

CONTINGUT I OBJECTIUS PRINCIPALS DEL PLA

El Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) de La Torre de Fontaubella es justifica principalment degut a la indispensable necessitat de l'estructuració del municipi d'acord amb les noves necessitats d'aquest, les infraestructures generals, de comunicacions i la pròpia necessitat d'ordenar els creixements residencials sense malmetre els espais d'alt valor paisatgístic que voregen el nucli.

La necessitat d'aquest Pla d'Ordenació Urbanística Municipal deriva, en general, de les determinacions de la legislació urbanística i, en particular, de la dinàmica pròpia del municipi que assoleix uns nivells de població i d'activitat que fan imprescindible l'establiment d'un marc adequat que reguli el seu desenvolupament urbanístic.

L'article 3 de la Llei d'Urbanisme defineix desenvolupament sostenible *"com la utilització racional del territori i el medi ambient i comporta conjuminar les necessitats de creixement amb la preservació dels recursos naturals i dels valors paisatgístics, arqueològics, històrics i culturals, a fi de garantir la qualitat de vida de les generacions presents i futures"*.

Amb un grau de major precisió, continua: *"El desenvolupament urbanístic sostenible, atès que el sòl és un recurs limitat, comporta també la configuració de models d'ocupació del sòl que evitin la dispersió en el territori, afavoreixin la cohesió social, considerin la rehabilitació i la renovació en sòl urbà, atenguin la preservació i la millora dels sistemes de vida tradicionals a les àrees rurals i consolidin un model de territori globalment eficient."*

El desenvolupament urbanístic previst per aquest Pla, compleix amb aquestes premisses i busca l'equilibri amb les previsions del planejament de rang superior. El Pla d'Ordenació de La Torre de Fontaubella considera un horitzó de 300 habitants a l'any 2016. En base aquestes previsions i als seus requeriments s'han dimensionat els continguts d'aquest document normatiu.

Els principals objectius del POUM de La Torre de Fontaubella són els següents:

- Millora de la qualitat de vida
- Fomentar l'equilibri socio-econòmic
- Ordenar el creixement, mitjançant una acció urbanística coherent, que tingui en compte tant els aspectes econòmics públics com els socials i els legals.
- Limitar l'extensió de la vila, per tal de mantenir la seva estructura, reomplint els espais interiors buits i no allargant distàncies.

- Potenciar l'edificació en zones consolidades i limitar les actuacions fora d'aquests límits.
- Establir directrius ambientals per als organismes públics i oferir un camí atractiu per a la iniciativa privada.
- Protegir les zones d'interès agrícola i forestal, així com els espais PEIN.
- Preservar els camps i horts existents, potenciant i ajudant el sector.
- Preveure una regulació de les granges, tant pel que fa referència a distàncies respecte el nucli com la correcta gestió d'aigües i residus.
- Millora i conservació de la xarxa veïnal i rural de camins; necessària per a la realització de les labors silvícoles i les de conservació, vigilància i la lluita contra els incendis.

SITUACIÓ ACTUAL DEL MEDI AMBIENT DEL MUNICIPI DE LA TORRE DE FONTAUBELLA I LA SEVA PROVABLE EVOLUCIÓ EN EL SUPÒSIT DE NO DUR-SE A TERME EL PLA

El municipi de La Torre de Fontaubella, de 7,1 Km², es troba situat en una de les cubetes que constitueixen la fossa tectònica de Móra d'Ebre, oberta a l'extrem de ponent de la Serralada Prelitoral Catalana, a una alçada sobre el nivell del mar entre els 750 metres de l'Obaga de la Mola a l'extrem sud del terme i els 297 metres de la Riera de Fontaubella a l'extrem oest del terme. El nucli es troba a 368 m d'altitud, a l'interfluvi entre la Riera de Fontaubella i el Barranc de les Castellanes.

Les comunitats vegetals del territori municipal de La Torre de Fontaubella es poden agrupar en alzinars, pinedes de pi blanc i pi pinyoner. Altres comunitats menys importants en extensió, com la vegetació de ribera, la rupícola i les arvenses, també hi són presents. La varietat florística també hi és molt important, degut a l'existència d'unes condicions edàfiques que la fan favorable.

Aquesta potencialitat del territori permet el desenvolupament del bosc en tota la seva superfície, encara que degut a l'activitat humana, les zones més planes actualment són aprofitades per camps de conreu.

Les cingleres calcàries que hi ha a la Mola de Colldejou fan que la vegetació hi estigui ben adaptada.

Molt sovint, aquest bosc ha estat alterat per l'ampliació dels camps de conreu fins als límits de les rieres. Això ha provocat l'establiment de bardisses i la colonització d'espècies invasores en punts on la vegetació potencial seria la comunitat de verneda.

El territori del terme municipal presenta un conjunt faunístic de notable interès, característic de la fauna de la muntanya mitjana catalana.

L'existència d'una gran diversificació d'hàbitats i les possibilitats d'explotació dels recursos determinen el poblament faunístic actual.

Les fonts, amb la seva corresponent protecció, estan grafiades al plànol d'Ordenació del sòl no urbanitzable (O.2).

Formen part del **sistema hidrogràfic** totes les rieres, torrents, barrancs, fonts, pous i la capa freàtica que trobem al subsòl del municipi, així com les seves proteccions, que es delimiten als plànols d'ordenació d'aquest POUM i en la pròpia Llei d'Aigües. Aquests cursos d'aigua són els autèntics i únics corredors biològics del municipi als quals caldria assegurar la continuïtat en el temps i l'espai.

El POUM vol preservar les escorrenties naturals evitant la presència de qualsevol element artificial que pugui dificultar el pas de les aigües i els sistemes naturals de les rieres com espais de connexió biològica que són.

Tampoc es pot oblidar la franja de protecció dels **horts** existents, classificats com a sòl no urbanitzable rural i ubicats al sud del nucli urbà, impeding que aquest sòl es pugui destinar a altres activitats, preservant l'íntima relació que sempre hi ha hagut entre un sector de la població i l'activitat que els horts genera, a la vegada que com element de primer ordre en la configuració del paisatge de qualitat a l'entorn del nucli.

Amb aquesta franja d'horts, es vol estructurar, recuperant-se com un element paisatgístic molt lligat a la façana del poble i per al gaudiment de tota la població.

Part de la superfície del terme municipal del La Torre de Fontaubella és ocupat pel Pla d'Espais d'Interès Natural de la Serra de Llaberia (PEIN) (21,12% de la superfície del terme municipal).

El PEIN de la Serra de Llaberia és un espai d'excel·lent interès geològic i d'una vegetació molt rica i molt diversa.

A La Torre de Fontaubella, els **riscos naturals** que poden causar unes majors pèrdues són els riscos geològics menors (despreniment de blocs, lliscaments i esllavissades), amb un grau de perillositat mitjà.

La distribució de la **superfície agrària** mostra que a La Torre de Fontaubella els terrenys forestals ocupen el 45,4% de les hectàrees mentre que la superfície agrària útil (SAU) representa el 42,5%, segons el cens de 1999. A La Torre de Fontaubella ha augmentat lleugerament la superfície agrària i la SAU, bona part s'han perdut en terrenys forestals i d'altres.

A La Torre de Fontaubella el 30% de les terres llaurades, 30 ha segons el cens de 1999, es dediquen al conreu de fruita seca; la vinya ha retrocedit significativament des de les 13 ha (17,8%) de 1982 fins a tan sols 2 ha (2,2%) de 1999.

El nombre d'explotacions ha descendit dràsticament al municipi, passant de 39 el 1982 a 25 segons el cens de 1999.

A La Torre de Fontaubella, el sector ramader ha desaparegut totalment, perdent-se l'única explotació de cabrum que hi havia l'any 1982.

L'ús del sòl està marcadament condicionat per la inclinació dels vessants. A les zones planeres de les valls dominen els cultius, mentre que els vessants més inclinats estan gairebé totalment ocupats per boscos d'alzines i pins.

L'activitat principal de la població és la construcció i la indústria. Gran part de la població treballa o complementa la seva activitat agrària amb feines fora del municipi.

El territori estudiat presenta una riquesa de colors pròpia dels climes humits que s'enriqueix amb els punts de contrast dels volums dels grans masos aïllats i de totes les formes d'hàbitat rural tradicional. La Torre de Fontaubella presenta dos **sectors paisatgístics** ben diferenciats: la vessant nord de la Mola de Colldejou, on s'hi troben els punts culminants del municipi; i el curs baix de la Riera de Fontaubella i el barranc de les Castellanes, amb un terreny relativament més planer i relleu menys abrupte.

El paisatge agrari i el territori, no solament presenten uns valors naturals, sinó que configuren el resum d'una sèrie d'intervencions humanes passades i, en general, tenen el valor d'un patrimoni productiu i cultural. Tal i com s'ha destacat en un principi, el territori municipal és un territori profundament humanitzat en el qual apareix la petjada de generacions en la parcel·lació, camins, edificis, conreus i fins i tot en les mateixes comunitats vegetals.

És en aquest aspecte que, mitjançant la redacció del POUM de La Torre de Fontaubella, es pretén reconèixer, protegir i millorar els valors del paisatge que constitueixen l'essència del terme municipal.

Per la preservació del medi natural i com a eina urbanística del present Pla d'Ordenació, s'ha dut a terme la ordenació i regulació del sòl no urbanitzable, mitjançant la categorització d'unes zones, en funció del seu ús o valor a protegir. Aquestes zones estan definides i regulades al punt 4.2 (Sòl no urbanitzable de la present memòria) i al Capítol IV de la Normativa Urbanística (Regulació del sòl no urbanitzable).

CARACTERÍSTIQUES I CAPACITATS MEDIAMBIENTALS I SOCIALS DE LES ZONES QUE ES PUGUIN VEURE AFECTADES DE FORMA SIGNIFICATIVA

Per tal d'absorbir la demanda d'habitatges en el municipi, s'ha considerat idònia l'aportació de nou sòl per al creixement residencial.

D'acord amb els criteris exposats anteriorment relatius al creixement del municipi, es delimiten dos àmbits de sòl urbanitzable que ha de garantir el possible desenvolupament futur del municipi una vegada esgotada la colmatació del sòl urbà. L'àrea més idònia per absorbir aquest possible creixement es troba situada a banda i banda de la Riera de Fontaubella, al costat de l'accés al casc urbà des de la Carretera de Marçà.

El creixement vegetatiu del municipi i l'escassetat d'habitatges desocupats aconsella de classificar aquest sòl urbanitzable com a DELIMITAT d'acord amb els criteris dels articles 30 i 33 de la llei d'urbanisme.

En consideració als estàndards de la legislació urbanística, la promoció de sòl urbanitzable aportarà al municipi una estructura viària i un conjunt de dotacions públiques.

Aquests nous sòls, des del punt de vista geològic-geotècnic, s'han estimat amb un grau de perillositat natural Mitjà. Es proposa un estudi previ a qualsevol tipus d'actuació urbanística que determini la necessitat d'establir franges de seguretat i/o les mesures de protecció adients.

Des del punt de vista natural i paisatgístic, les zones afectades pels nous creixements són les que poden patir un menor impacte ambiental en el conjunt del territori municipal. Els creixements residencials es proposen contigus al nucli existent i, d'acord amb un model d'ocupació del sòl compacte en el territori, en terrenys aptes per a la seva destinació final, garantint una bona connexió amb el nucli i amb les dotacions públiques. Aquests nous habitatges hauran de disposar dels serveis ambientals necessaris, ja sigui des de la disponibilitat de xarxes separatives pel que fa al sanejament de les aigües residuals, passant per la disminució de la contaminació lumínica nocturna, i la correcta gestió dels residus urbans, entre d'altres. El creixement tan proper a les rieres que l'envolten obliga a tenir cura de la vegetació de ribera, evitant en tot cas la seva degradació, sobre tot en la fase de construcció i pas de camions.

Cal fer esment també de l'elevat nombre de zones verdes que comporten aquests nous creixements i que realitzen una funció d'esponjament del territori.

Pel que fa a la ubicació de la nova depuradora biològica, després d'un exhaustiu estudi de les diferents alternatives, la proposta indicada als plànols d'ordenació és la més idònia, però tot i així caldrà realitzar un bon estudi per tal que la riera i els seu entorn natural es vegi el menys afectada possible. La depuradora s'ha situat en terrenys més allunyats del nucli per tal de reduir les molèsties que aquest tipus d'activitats produeixen sobre la població. La nova depuradora haurà de prendre mesures correctores per tal de reduir l'impacte visual que la seva presència pugui produir sobre el territori.

OBJECTIUS DE PROTECCIÓ MEDIAMBIENTAL

En general, les estratègies que s'han tingut en compte per a la redacció del POUM de La Torre de Fontaubella han estat les següents:

- Garantir el creixement d'un municipi compacte i no dispers per tot el territori.
- Impulsar la renovació i rehabilitació del nucli, facilitant l'assoleïment de les edificacions.
- Protecció del patrimoni cultural i arquitectònic.
- Impulsar la modernització i equipament del centre de la vila.
- Impulsar el turisme rural al municipi, situant-lo en emplaçaments idonis, preferentment les masies en sòl no urbanitzable.
- Atendre les necessitats locals controlant les emissions atmosfèriques, sorolls i la correcta gestió dels residus, per tal de que siguin compatibles amb l'ús residencial contigu.
- Millorar la xarxa de camins agrícoles per facilitar la conservació del medi agrícola i forestal.
- Promoure la conservació del patrimoni natural, preservant els espais amb un elevat interès natural – PEIN - i els cursos d'aigua, garantint, en la mesura del possible la connexió biològica entre ells.
- Regular la construcció de granges futures i adequar les existents a una nova ordenança municipal, respectant en tot cas les distàncies d'aquestes al sòl urbà.

PROBABLES EFECTES SIGNIFICATIUS SOBRE EL MEDI AMBIENT I EL MEDI SOCIAL

Amenaces

Oportunitats

Socio-econòmiques

- Continuar amb una baixa taxa de natalitat.
- Elevada fluctuació poblacional estacional.
- Desplaçament de l'oci cap a altres municipis.

- Disponibilitat de les dotacions mínimes necessàries per al sòl residencial.
- Emplaçament idoni per a equipaments i serveis ambientals de caràcter general.
- Excel·lent potencial turístic relacionat amb la natura.

Urbanístiques

- Manca d'una centralitat clara.
- Ocupació de les masies amb activitats no relacionades amb el medi rural.

- Ordenació del trànsit rodat i de vianants.
- Increment d'espais públics urbans.
- Creació de recorreguts turístics.

Medi natural i sostenibilitat

- Abandonament de les terres de conreu.
- Degradació de la vegetació de ribera.
- No inversió en les explotacions agrícoles (falta d'inversió per millorar les finques, fet que implica una millor rendibilitat).

- Instal·lació d'una nova depuradora biològica.
- Millora i racionalització de la xarxa de camins .
- Recuperació dels hàbitats d'interès comunitari.
- Territori municipal integrat dins dos espais PEIN.

MOTIUS DE LA SELECCIÓ DE LES ALTERNATIVES CONTEMPLADES

Punts Febles

- Baixa natalitat.
- Envel·liment de la població activa.
- Manca de dinàmica empresarial autòctona.
- El petit comerç està condicionat per les grans superfícies comercials de Reus.
- Existència de punts crítics en l'accessibilitat al municipi.
- Mancances d'espais públics d'aparcaments ocasionals.
- Preferències per l'habitatge unifamiliar.

Punts Forts

- Tipologia de nuclis urbans tradicionals no alterats substancialment.
- Proximitat a Falset, Reus i Móra d'Ebre, poblacions amb importants dotacions d'equipaments i serveis.
- Bona qualitat dels sòls agrícoles.
- Excel·lents condicions paisatgístiques.

PLA DE VIGILÀNCIA AMBIENTAL

A continuació esmenem les mesures que creiem convenients a dur a terme per tal de reduir al màxim els efectes significatius que poden alterar el medi ambient del municipi en l'aplicació del Pla:

- Realització d'un estudi geotècnic per a cada nova construcció, d'acord amb les directrius actuals de la norma de construcció EHE de formigó estructural.
- Evitar edificar a les zones molt properes als escarpaments sense prendre les mesures oportunes.
- Mantenir les rieres lliures d'obstacles i conservar les esculleres en bon estat.
- Cal que l'administració hidràulica competent realitzi l'avaluació de les àrees susceptibles de patir inundació pel possible desbordament de les rieres.
- Tenir especial atenció al desenvolupament d'inestabilitats de tipus moviments superficials i desprendiments, durant o posteriorment a l'execució d'excavacions o talussos antròpics.
- Les zones properes als marges de les rieres han de seguir les disposicions del reglament del Domini Públic Hidràulic.
- Control de la contaminació acústica. Realitzar el cadastre de soroll que determinarà les zones de sensibilitat acústica del municipi. En el procés d'aplicació del Pla caldrà prendre mesures d'aïllament acústic addicionals.
- Dur a terme tasques de protecció, millora i recuperació de la vegetació degradada i sobretot de la que pot ser més susceptible de desaparició en el procés d'aplicació del Pla. Parar especial atenció en els hàbitats d'interès comunitari.
- Control de la contaminació atmosfèrica, sobre tot de la pols que poden provocar els camions.
- Control de la gestió de runes i residus produïts en la fase d'execució del Pla.
- Realització d'un seguiment exhaustiu del turisme rural que pot arribar per tal que no es converteixi en turisme de masses i degradi el patrimoni natural de La Torre de Fontaubella.

En tots aquests aspectes caldrà realitzar visites d'inspecció durant el procés d'elaboració del Pla i una valoració final al finalitzar el procés.

ANNEX 3. DICTAMEN GEOLÒGIC

ANNEX 4. XARXA DE CAMINS EN EL MEDI RURAL

ANNEX 5. EDIFICACIONS EN EL MEDI RURAL

ANNEX 6. CONSTRUCCIONS DE PEDRA SECA

ANNEX 7. INVENTARI DE FONTS NATURALS

REDACCIÓ

La redacció del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal fou encarregada per l'ajuntament de La Torre de Fontaubella als serveis tècnics de la Direcció General d'Urbanisme.

La preparació de la cartografia, la documentació prèvia, i la redacció dels documents s'ha portat a terme des del Servei de Documentació i Estudis, i hi ha intervingut les persones següents :

Direcció i coordinació:

Francesc Santacana i Portella. Arquitecte cap del servei

Equip redactor de la proposta:

Merixell Anglès Bru. Arquitecte tècnic

Xavier Rehues Estivill. Arquitecte

Marta Rofes Gibert. Arquitecta

Tarragona, febrer de 2006.